

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər
**Dərnəgüldəki
taxta
bazarı
yandı**
yazısı səh.12-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 23 avqust 2019-cu il Cümə № 174 (7344) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Bir gündə iki işğal - Füzuli və Cəbrayıl 25 il

Füzulinin işğaldan azad olunmuş ərazisində 13 qəsəbə və 20 kənd var, Cəbrayılın isə 90 kəndindən yalnız biri - Cocuq Mərcanlı ordumuzun nəzarətindədir

yazısı səh.3-də

12 və 13 sayılı həbsxanalarda nə baş verib?

yazısı səh.5-də

Qatil doğmalar - ölkəni silkələyən dəhşətli hadisələrin səbəbi nə...

yazısı səh.13-də

Şeyx yenə ehsan qadağasından danışdı, reaksiyalar gəldi

yazısı səh.7-də

Ərdoğanın partiyasının 18 yaşı tamam oldu - Bakıdan iki fərqli baxış

yazısı səh.9-də

Azərbaycanlıların İrana axın etməsinin 3 əsas səbəbi

yazısı səh.10-də

MDB Azərbaycana nə verdi, nə aldı?

yazısı səh.9-də

Parnikdə narkotik əkənlər çoxalır

yazısı səh.14-də

Çörəyimizə daha yağ sürtmürük - kərə yağı yeyənlər 28 faiz azalıb

yazısı səh.10-də

Arif Əsgərov və oğlu borca görə 3 il həbs edilə bilər

yazısı səh.14-də

ABS BÖLGƏDƏ BAKI VƏ TİFLİSİ SEÇİR, İRƏVAN "OFSAYT" DA

"Tale ortaqları" olan Azərbaycan və Gürcüstanın Amerika üçün artan önəminin sirri; Vaşinqton regionun qapısını döyür - mühüm gəlişmə; Qarabağ məsələsinin ədalətli həlli üçün yeni şərtlər yetişə bilər...

musavat.com
Toğrul İsmayıl

yazısı səh.8-də

Bütün ölkənin gözlədiyi "qara qutu" nun sirri: şahinə düşmən quş...

Müdafiə Nazirliyi: "MiQ-29 Xəzərin üstündə quşla toqquşub, pilot ağır xəsarət alıb"; ailəsi: "Rəşad deyirdi ki, gecə uçmaq yaxşıdır..." yazısı səh.5-də

Elçibəy köməkçisi onun ölümü ilə bağlı yeni sensasion faktlar açıqladı

Elçibəy Mürsəlcöglü

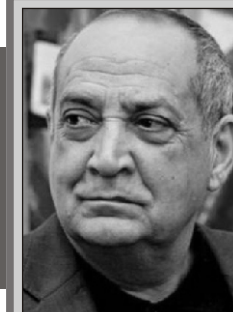
yazısı səh.6-də

Deputat "razborka" ya görə tutulan oğlunu həbsdən çıxartdırmaq istəyir

İqbal Məmmədov

yazısı səh.3-də

Rasim Balayev:
"Namaz qılmağa hazırlaşırım..."

yazısı səh.4-də

Rəsmi Bakıdan BMT Baş katibinə etiraz

Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi (XİN) işğal olunmuş Dağlıq Qarabağ bölgəsindəki qanunsuz separatçı rejimin hesabının BMT-də yayılmasına münasibət bildirib

XİN-in mətbuat katibi Leyla Abdullayeva açıqlamasında deyib: "Qeyd etmək istərdim ki, Ermənistan BMT-də üzvlük haqqından sui-istifadə edərək BMT-dəki nümayəndəsinin baş katibə ünvanlandığı məktubunun əlavəsi qismində Azərbaycanın hazırda Ermənistan silahlı qüvvələrinin işğalı altında olan ərazilərdəki qanunsuz separatçı rejimin kağızını yayıb. Xatırladım ki, Ermənistan tərəfindən BMT, eləcə də ATƏT çərçivəsində qanunsuz separatçı rejimin kağızlarını yaymaq təcrübəsindən istifadə olunur, lakin bu heç bir halda bu təşkilatların mövqeyini əks etdirmir.

Ermənistan tərəfinin BMT çərçivəsində növbəti təxribatına cavab olaraq ölkəmizin BMT yanında Nümayəndəliyinin BMT Baş katibinə etiraz məktubu ünvanlanıb və məktubumuz bugünlərdə BMT Baş Assambleyasının və Təhlükəsizlik Şurasının rəsmi sənədi kimi dərc olunacaq".

Bakıda Azərbaycan-Çin hərbi danışıqları

Avqustun 22-də müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov ölkəmizə yeni təyin olunmuş Çin Xalq Respublikasının fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri xanım Qo Min ilə görüşüb.

Müdafiə Nazirliyindən verilən məlumata görə, ölkəmizdə diplomatik fəaliyyətə başlaması münasibətilə səfiri təbrik edən müdafiə naziri ona Azərbaycanla Çin arasında əməkdaşlığın genişləndirilməsi istiqamətində uğurlar arzulayıb.

Azərbaycanla Çin arasında bütün sahələrdə olduğu kimi hərbi sahədə də əməkdaşlığın inkişaf etdiyini vurğulayan general-polkovnik Z.Həsənov bunun gələcəkdə də davam etdiriləcəyinə əminliyini ifadə edib.

Ölkəmizdə diplomatik fəaliyyətə başlamasından məmnun olduğunu bildiren səfir Azərbaycan-Çin əlaqələrinin, xüsusilə hərbi sahədə əməkdaşlığın inkişafı üçün səyini artıracağını qeyd deyib.

Görüşdə həmçinin ölkələrimiz arasında hərbi, hərbi-texniki, hərbi-təhsil və digər sahələrdə əməkdaşlıq, eləcə də mütəxəssislərdən ibarət qrupların qarşılıqlı səfərlərinin təşkil məsələləri müzakirə olunub.

Bakıda 38 dərəcə isti olacaq

Ölkə ərazisində bu gün gözlənilən hava şəraiti ilə bağlı məlumat açıqlanıb. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentindən verilən məlumata görə, Bakıda və Abşeron yarımadasında hava gümüşü olacaq. Şimal küləyi gündüz cənub-şərq küləyi ilə əvəz olunacaq.

Havanın temperaturu gecə 20-24° isti, gündüz 35-38° isti, Bakıda gecə 22-24° isti, gündüz 36-38° isti təşkil edəcək.

Atmosfer təzyiqi normadan aşağı 758 mm civə sütunu təşkil edəcək. Nisbi rütubət gecə 60-70%, gündüz 25-35% olacaq.

Abşeron çimərliklərində dəniz suyunun temperaturu şimal çimərliklərində (Sumqayıt, Novxanı, Pırşağı, Nardaran, Bilgəh, Zaqluba) 26-27° isti, cənub çimərliklərində (Türkan, Hovsan, Sahil, Şıx) 27-28° isti təşkil edəcək.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01

Baş nazir müavini və nazir bazarda

Baş nazirin müavini Əli Əhmədov və kənd təsərrüfatı naziri İnam Kərimov avqustun 22-də Bakıda kənd təsərrüfatı yarmarkası, kənd təsərrüfatı məhsullarının ənənəvi satış bazarı "Yaşıl bazar" və paytaxtdakı supermarkətlərdən birinə baxış keçirib.

Baş nazirin müavini satışa çıxarılan ərzaq və kənd təsərrüfatı məhsullarının qiyməti və keyfiyyəti ilə maraqlanıb, satıcıları və alıcıları dinləyib. Ə.Əhmədov satıcılardan birindən kartofun qiymətini soruşub. Satıcıdan "iki manat" eşidincə Ə.Əhmədov qiymətin baha olduğunu deyib: "Yayın ortasında iki manata kartof olmaz".

İŞİD liderlərinin başına 5 milyon dollar mükafat qoyuldu

ABŞ Dövlət Departamenti İŞİD-in üç liderinin tutulmasına kömək edəcək məlumatlara görə 5 milyon dollara qədər mükafat təyin edib. Virtual.az.org bildirir ki, bu barədə Dövlət Departamentinin mətbuat xidməti məlumat yayıb.

"Dövlət Departamentinin Rewards for Justice (Ədalətə kömək üçün mükafat) proqramı, "İslam Dövləti"nin üç əsas liderinin: Əmir Məhəmməd Səid Abdel Rəhman əl-Maul, Sami Casem Muhammad əl-Caburi və Muataz Nauman Abd Naef Casem əl-Caburinin tapılmasına kömək edə biləcək məlumatlar üçün 5 milyon dollara qədər mükafat nəzərdə tutur", - deyər məlumatda bildirilir.

Rewards for Justice proqramı 1984-cü ildən reallaşdırılır. Hazırda ABŞ Dövlət Departamenti 25 milyon dollarlıq ən böyük məbləği İŞİD lideri Əbu Bəkr əl-Bağdadinin həbsinə və ya məhv edilməsinə kömək edəcək məlumat üçün ayırır.

Vaşinqton Pakistanda gizləndiyi ehtimal olunan "Əl-Qaidə" təşkilatının hazırkı lideri Ayman əl-Zavahirinin harada olduğu barədə məlumat verənlərə eyni miqdarda mükafat söz verib.

Bakıda anasını telefon almadığına görə öldürən gəncə hökm oxunub

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində anasını xüsusi amansızlıqla öldürməkdə təqsirləndirilən Eldar Müslümovun cinayət işi məhkəmə prosesi başa çatıb.

"Report"un xəbərinə görə, hakim İlham Mahmudovun sədrlik etdiyi prosesdə hökm oxunub.

Hökmə əsasən, E.Müslümov 17 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib.

Qeyd edək ki, hadisə bu ilin fevral ayının 18-də Bakının Nərimanov rayonu ərazisində baş verib. İttihama görə, 26 yaşlı Müslümov Eldar Şirəddin oğlu 66 yaşlı anası Müslümovə Nailə Əziz qızını öldürüb.

O, ilkin ifadəsində anasını ona "smartfon" telefon almadığı üçün öldürdüyünü deyib. E.Müslümov ifadəsində bildirib ki, ailə-məişət münasibəti zamanı stulla anasının sinə nahiyəsinə zərbə endirib. Qadın zərbənin təsirindən yığılıb və başı divara deyib.

Törətdiyi hadisədən dərhal sonra E.Müslümov mənzilin qapısını bağlayaraq hadisə yerindən qaçıb.

Fevralın 19-u saat 16:00 radələrində anasının sağ qaldığı ümidi ilə eve geri dönüb, təcili tibbi yardım çağırıb. Ancaq həkimlər onun öldüyünü deyib.

E.Müslümovə Cinayət Məcəlləsinin 120.2.11 (xüsusi amansızlıqla qəsdən adamöldürmə) maddəsi ilə ittiham verilib.

İran raket sistemini göstərdi

İran prezidenti Həsən Ruhani raket əleyhinə "Bavar-373" raketlərini təqdim edib. Modern.az İran KİV-nə istinadən xəbər verir ki, o, bu raketlərin Rusiyanın S-400 raketləri ilə bənzər olduğunu elan edib.

"Bu raketlər Rusiyanın S-400 raketlərinə bənzər sistemlə işləyir. Raketlərdən hərbi gəmilər, təyyarələr və uzaq mənzilli raketlərə qarşı istifadə edəcəyik" - deyər Ruhani deyib.

Bakıda itkin düşən qız tapılıb

Üç gün əvvəl Bakının Sabunçu rayonunda itkin düşən qız tapılıb. Bu barədə "Trend"ə itkin düşən 2004-cü il təvəllüdü Elnarə Əliyevanın atası Vahid Əliyev bildirdi. Onun sözlərinə görə, qızı əslində itməyib, sadəcə, qohumlarının evinə gedib: "Elnarə ötən gün artıq tapılıb və evindədir. O, gecə vaxtı evdən çıxarkən nədənsə inciyərək xalasıgələ gedib. Saytlarda elan gören kimi xalası dərhal polisə əlaqə saxlayaraq onun itmədiyini bildirib və daha sonra yaşadığımız evə gətirib".

Xatırladaq ki, 15 yaşlı Elnarə Əliyeva iki gün əvvəl gecə vaxtı evdən çıxaraq geri dönməmişdi. Onun yoxa çıxdığını gören valideynləri Sabunçu Rayon Polis İdarəsinin 12-ci polis bölməsinə məlumat vermişdilər.

Müsavat Partiyasının Divan üzvünə xəbərdarlıq edildi

Müsavat Partiyasının Divan üzvü Tofiq Yaqublu avqustun 22-də Baş Prokurorluğa çağırılıb. Və ona rəsmi xəbərdarlıq edildi.

Daxili İşlər Nazirliyi və Baş Prokurorluğun mətbuat xidmətlərindən yaydığı birgə açıqlamada bildirilib ki, Baş Prokurorluqda aparılmış araşdırmalarla Bakı şəhər sakini Tofiq Yaqublunun facebook sosial şəbəkəsində özünə məxsus səhifə vasitəsilə qəsdən və qərəzli şəkildə reallığa uyğun olmayan, vətəndaşlar arasında dövlətin həyata keçirdiyi tədbirlərə inamsızlıq yaratmağa xidmət etməklə insanların hakimiyyət əleyhinə qanunsuz hərəkətlərə sövq edilməsinə, onların qanunsuz etiraz aksiyalarını keçirməyə təhrik edilməsinə, habelə ölkədə bərqərar olmuş ictimai-siyasi sabitliyin pozulmasına yönələn təxribat xarakterli cəhdlər etməsi müəyyən edilib.

"Qeyd edilənlərlə əlaqədar T.Yaqublu Baş Prokurorluğa dəvət edilərək "Prokurorluq haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tələblərinə müvafiq olaraq ölkəmizdə ictimai-siyasi sabitliyin pozulmasına yönələn, vətəndaşlar arasında dövlətin həyata keçirdiyi məqsədyönlü tədbirlərin üzərinə kölgə salmağa xidmət edən həmin məlumatların yayılmasını gələcəkdə davam etdirəcəyi təqdirdə barəsində cinayət məsuliyyəti də daxil olmaqla, qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş daha ciddi tədbirlər görülməsinə, - birgə məlumatda deyilir.

Daxili İşlər Nazirliyi və Baş Prokurorluq sosial şəbəkə istifadəçilərinə xəbərdarlıq edərək nəzərə çatdırıb ki, ölkədə bərqərar olmuş ictimai-siyasi sabitliyin pozulmasına, vətəndaşlar arasında dövlətin həyata keçirdiyi tədbirlərə inamsızlıq yaratmaq, insanları qanunsuz etiraz aksiyalarını keçirməyə təhrik etməklə hakimiyyətin zorla ələ keçirilməsinə və Azərbaycan Respublikasının konstitusiyası quruluşunun zorla dəyişdirilməsinə yönələn açıq çağırışlar və digər qanunazidd hərəkətlərin qarşısı qətiyyətlə alınacaq.

Lerikdə "Relax" istirahət mərkəzində baş verən insidentlə bağlı istintaq davam edir. İş üzrə istirahət mərkəzinin təşkilatı-sərəncamverici və inzibati funksiyaları yerinə yetirən vəzifəli şəxsləri - Mirhəmid İqbal oğlu Nərimanlı, Orxan Çingiz oğlu Nərimanlı, Pərviz Əvəzoviç Əsgərov, Famil Kamran oğlu İmanov, Rahim Bəhlul oğlu Şahverdiyev və Amir Nağızadə oğlu Abbasov Cinayət Məcəlləsinin 309.2 (vəzifə səlahiyyətlərini ağır nəticələrə səbəb olmaqla aşma) və 315.2-ci (hakimiyyət nümayəndələrinə həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olan zor tətbiq etmə) maddələri ilə təqsirləndirilən şəxs qismində cəlb olunaraq bəzələrinə məhkəmənin qərarı ilə həbs-qətimkan tədbiri seçilib.

mətində iş aparır. Belə məlumatlardan biri 8 yanvar 2019-cu ildə AzToday.az saytında yayılıb. Həmin xəbər belə idi. Sitat: "Lerikin deputatı İqbal Məmmədovun oğlu 31 dekabrda "Relax" istirahət mərkəzində dava salıb. Bu barədə hadisə şahidləri AzToday.az-a məlumat veriblər. Onlar deyiblər ki, deputatın oğlu bayram günlərində tətillik məqsədilə "Relax"da olub və orada istirahət

Deputat "razborka"ya görə tutulan oğlunu həbsdən çıxartdırmaq istəyir

Tutulanlardan Mirhəmid Nərimanlı deputat İqbal Məmmədovun oğlu, Orxan Nərimanlı isə qardaşı Çingizin oğludur. Saxlanılanlar paytaxta gətirilib, Bakı İstintaq Təcridxanasına göndəriliblər. İstintaq Baş Prokurorluğun Ağır Cinayətlərə Dair İşlər üzrə İstintaq İdarəsi aparır. Cinayət işi üzrə bütün xüsusatların, əməllərində cinayət tərkibi olan şəxslərin dairəsinin müəyyənləşdirilməsi istiqamətində kompleks istintaq hərəkətləri və əməliyyat-axtarış tədbirləri davam etdirilir. Avqustun 16-da "Relax" istirahət mərkəzinə gələn Vergilər Nazirliyinin əməkdaşları döyüldü. İstirahət mərkəzinə yoxlamaya göndərilən vergi işçiləri əraziyə buraxılmayıb. Köməyə çağırılan polisləri də "Relax" istirahət mərkəzinə buraxmayıblar, vergi işçilərinə kütləvi şəkildə fiziki güc tətbiq olunub, nazirliyə məxsus nəqliyyat vasitələri daşqalaq edilib.

Deputat İqbal Məmmədov insidentlə bağlı məlumat yayıldıqdan sonra belə bir hadisəni inkar edib. Az sonra isə hadisənin baş verdiyini təsdiqləyən video yayılıb. Ardından Vergilər, Daxili İşlər nazirlikləri, Baş Prokurorluq rəsmi məlumat yayaraq İqbal Məmmədovun oğlunun, qardaşı oğlunun və digərlərinin törədilən cinayət əməlinə görə həbsini təsdiq ediblər. Bundan sonra İqbal Məmmədovun səsini eşidən olmayıb. Həmçinin bəlli olub ki, deputatın qohum-qardaşının idarə etdiyi, ilin 4 fəsli fəaliyyətdə olan obyektə

İqbal Məmmədovun 109 min dollarlıq saatındakı əqrəblər "dayandırılır"; istintaq deputat oğlunun 8 ay əvvəl döyüldüyü iranlıları axtarır...

Bovet 1822 Fleurrier 0 - AIFOT006-03

\$109,000

BUY

SUGGEST A PRICE

Condition: Pre-owned

Scope of delivery: Original box, original papers

Availability: Available now

Expected delivery: Sep 4, 2019 - Sep 16, 2019

Verified dealer from: US - Englewood

★★★★★ Reviews: 8

Trusted Seller since 2015

görə il ərzində cəmi 972 "Relax" İqbal Məmmədov manat vergi ödənilib. Bu məlumatlar sosial şəbəkələrdə geniş müzakirə olunmaqdadır. "Relax" istirahət mərkəzində qiymətlər haqda paylaşımlar edən istifadəçilər bu məbləğin il ərzində qutab satmaqla məşğul olan Səkinə xaladan alınan vergiyə bərabər olduğunu yazırlar. Qeyd edirlər ki, 14 hektar sahəsi, 20 obyektə olan istirahət mərkəzində qiymətlərin Şarm-Əl Şeyx kurort zonasını üstələdiyini qeyd edirlər.

Yazırlar ki, qolunda 109 min dollarlıq saat gəzdiren deputatın istirahət mərkəzində hovuzdan istifadəyə görə adambaşı 20 manat, "Kvadrasiql" 50 manat, raftinq 40 manat, bir gecə qalmaq 130-150 manatdır. Yeməklərin qiymətləri də kəllə-çarxdadır - 1 tikə kabab 8 manata, spirtli içkilər isə az qala 3-4 qat qiymətə satılır. Belə bir obyektin il ərzində 972 manat vergi verməsi, sadəcə, vergi ödəməməsi anlamındadır.

Sosial şəbəkə istifadəçiləri sual edirlər ki, əgər

"Relax" İqbal Məmmədov deyil, sahibi digər sıradan bir iş adamı olsaydı, belə hərəkətlərə yol verilməzdi. Üstəlik, deputatın obyektinə gələn vergi müfəttişləri döyülməz, faktiki olaraq, dövlətə məxsus nəqliyyata daş atılmazdı.

Gələn məlumatlar onu deməyə əsas verir ki, İqbal Məmmədov hazırda hüquq-mühafizə orqanlarının rəhbərləri ilə görüşməyə can atır, oğlunu, qardaşı oğlunu heç olmasa istintaq dövründə ev dustaqlığına çıxarmağa çalışır. Onun bu çabalarının nəticə verməyəcəyi, hakimiyyət nümayəndələrinə zor tətbiq edən, dövlətə məxsus nəqliyyat vasitələrini yarırsız hala salan deputat oğlunun istintaq dövründə azad olunmayacağı deyilir.

İstintaq hazırda mətbuatda İqbal Məmmədovun yaxınlarının, xüsusilə oğlunun "Relax"da etdiyi qanunsuzluqlar, zorakılıqlara bağlı məlumatlar toplayır, şahidlərin, zərərçəkənlərin müəyyən edilməsi istiqadında iki iranlı ilə dalaşır.

Mənbə bildirib ki, deputatın oğlu "butulka" ilə İranlının birinin başına zərbə endirib, digərini isə möhkəmcə döyüb.

Həmin vaxt deputat İqbal Məmmədov AzToday.az-a açıqlamasında məlumatı təkzib edib. O bildirib ki, bayram günlərində özü də "Relax"da olub və məlumat həqiqətə uyğun deyil: "Mən özüm də orada olmuşam, ailəvi bayramı rayonda qeyd etmişik. Oğlum heç kəslə dalaşmayıb və deyilənlər yalandır".

Son insidentdən sonra İqbal Məmmədovun mandat məsələsi də müzakirə olunmaqdadır. Vergidən yayınan, vergi müfəttişlərinə əl qaldıran, dövlətin əmlakına ziyan vuran birinin yaxasında Azərbaycan bayrağı, cibində deputat "knijka"sı gəzdirməsi suallar yaradıb. İstintaqın gedişindən asılı olaraq bu məsələyə baxılması da gündəmədir.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV,
"Yeni Məsəvat"

Bir gündə iki işğal- Füzuli və Cəbrayıl 25 il

Füzulinin işğaldan azad olunmuş ərazisində 13 qəsəbə və 20 kənd var, Cəbrayılın isə 90 kəndindən yalnız biri- Cocuq Mərcanlı ordumuzun nəzarətindədir

Bu gün Azərbaycanın Füzuli və Cəbrayıl rayonlarının Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən işğal edilməsindən 25 il ötür. 1993-cü ilin 23 avqustunda erməni hərbi birləşmələri tərəfindən işğal olunmuş Füzuli rayonunun ümumi sahəsi 139393 hektar olan rayonun qərb hissəsindən (50 kənd və rayon mərkəzi) 125368 hektar ərazi hələ də erməni silahlı birləşmələrinin işğalı altındadır. Füzulinin işğaldan azad olunmuş ərazisində isə 13 qəsəbə və 20 kənd var.

Rayona məxsus qəsəbələrə 12-si işğaldan azad olunmuş ərazidə yeni salınıb və məcburi köçkün ailələri müvəqqəti olaraq burada yerləşdirilib. Hazırda ərazidə 51 min məcburi köçkün məskunlaşıb.

Ötən əsrin 80-ci illərinin sonlarından başlayan erməni təcavüzünə qarşı mübarizədə rayonun minlərlə sakini döyüşüb, yüzlərlə insan şəhid olub, yaralanıb, girov və itkin düşüb. Ümumilikdə Füzuli rayonu müharibədə 1100-dən artıq şəhid verib, 1450 rayon sakini əlil olub.

Ermənistanın Füzulini işğal etməsi Cəbrayıl rayonunu da dərhal ələ keçirməsinə gətirib çıxardı.

Ərazisi 1050 kv.km, əhalisi isə 60 minə yaxın olan Cəbrayılın ermənilər tərəfindən işğalı nəticəsində rayona 14 milyon dollardan çox ziyan dəyib. Rayonda 90 kənd var və hazırda yalnız bir kənd-Cocuq Mərcanlı Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin nəzarəti altındadır. İşğaldan öncə rayonda 35 uşaq bağçası, 65 orta məktəb, 1 texniki peşə məktəbi, 73 xəstəxana və digər tibb müəssisəsi, 63 mədəniyyət obyektinin fəaliyyət göstərirdi.

Cəbrayıldan olan məcburi köçkünlər hazırda respublikamızın 58 rayonunda 2000-ə yaxın yaşayış məntəqəsində məskunlaşıb. Erməni silahlı birləşmələri tərəfindən işğal olunmazdan əvvəl rayonun kənd təsərrüfatı əsasən üzümçülük, heyvandarlıq, taxılçılıq, tərəvəzçilik, meyvəçilik, baramaçılıq sahələrindən ibarət olub. Cəbrayıl ərazisindən Bakı-Naxçıvan dəmir yolu (52 km), Şirvan-Zəngilan avtomobil yolu (60 km) keçir.

Rayon tarixi-memarlıq və dini abidələrlə zəngindir. Cəbrayıl rayonu erməni təcavüzkarlarına qarşı müharibədə 350-dən çox şəhid verib, 91 nəfər əsir və itkin düşüb, 177 nəfər əlil olub.

Ermənistan artıq neçə illərdir Füzuli və Cəbrayılın ərazilərində qanunsuz süni məskunlaşdırma həyata keçirir.

Cəbrayıl rayonunun ermənilər tərəfindən işğal olunması avtomatik olaraq Zəngilan rayonunun tamamilə mühasirəyə düşməsinə gətirib çıxarmışdı. Zəngilan rayonu bir həftə mühasirədə duruş getirə bildi və bir həftə sonra bu rayon da işğal edildi.

□ E.SƏYİDAĞA,
"Yeni Məsəvat"

Feysbukda hakim işləmək mərəzi

Xalid KAZIMLI

30 il əvvəl rəy plüralizmi deyilən bir şey vardı. Biri mediada bir fikir bildirirdi, başqaları oxuyurdu, razılaşanlar təqdir, razılaşmayanlar tənqid edirdi. Başqa fikri olanlar əks fikirlərlə çıxış edirdilər, onlarla da razılaşanlar və razılaşmayanlar olurdu.

Toplantılarda tez-tez sadamların sözü çəpləşirdi. Bəzən polemika çox qızgın şəkildə alırdı, gərgin keçirdi, amma fikir toqquşmaları kəskin ziddiyyət təşkil etmirdisə, sonda ortağ məxrəcə gəlmək mümkün olurdu.

Aradan keçən bu illər insanların polemika, debat qabiliyyətini xeyli korşaldıb, kütləşdirib. İndi əks fikrə dözümsüzlük elə bir həddədir ki, üzərinə kütləvi hücum edilən şəxsi bir cümlə ilə müdafiə edən, hansısa məqama aydınlıq gətirən birisi dərhal hədəfə çevrilir, özü total hücumla məruz qalır.

Bunun bir adı "sosial şəbəkədə fəallıq", o biri adı "trolluq" olsa da, mahiyyətcə psixoloji terrorudur. Adamlar söyülmək qorxusundan fikir bildirmirlər artıq.

Ən pisi odur ki, bir adamın terrorizə edilməsi üçün bir xəbər başlığı, bir kontekstdən çıxarılmış cümlə kifayət edir. Ardınca yüzlərlə, bəzən minlərlə adam onu tirajlayır, daha kəskin şərhlə təqdim edir, onun izləyiciləri də müvafiq olaraq daha təhqiramiz şərhlər yazmaqda davam edirlər.

Son günlərdə bu xüsusda iki parlaq nümunə oldu. Artıq neçə vaxtdan bəri sosial şəbəkə istifadəçilərinin "qara siyahı"na düşmüş, hətta "ölkəmə canım qurban" deyəndə də söyülən deputat Ağacan Əbiyev mediada belə bir cümlə işlətməmişdi ki, gənc vaxtı ABŞ-da olarkən Məhəmməd Əli ilə görüşüb, amma çəkilişi fərqli olduğu üçün rinqdə qarşılaşmayıblar.

Bu ifadəyə görə deputatın ünvanına o qədər təhqir yazdı ki, adam mat qalırdı. Burda təhqirə, hətta tənqiddə səbəb olacaq nə var axı? İki eyni yaşda, eyni idman növündə döyüşən idmançı olub, biri dünya şöhrətlidir, biri öz ölkəsində məşhurdur və onlar rinqdə qarşılaşmayıblar. Sabah futbol millimizin İspaniyada oynayan üzvü Eddi İsrailov Messi və ya Ronaldo ilə bağlı bir xatirəsini danışsa, onu da təhqir edəcəyik? Əlbəttə, yox. Hərçənd Eddi İsrailov deputat olsa və bundan əvvəl bir neçə dəfə, məşhur ifadə ilə desək, "quşlaşmış olsa", bu, mütləq baş verəcək.

Bəli, bir məşhur adamın adı qara siyahıya düşdüyə, bir dəfə bədnam oldusa, qanı getdi, hər kəsə "can" desə də, "çor" kimi anlaşılaçaq.

Politoloq Qabil Hüseynlinin başına gələn "müsibət" də bu qəbildən idi. Onun dilə gətirdiyi bir ifadə mediada və sosial şəbəkədə o qədər hallandı ki, professorun keçmişinin də üstündən xətt çəkildi. Yüzlərlə adam onun vaxtilə "siyasi riyakarlığa görə" dövlət işindən qovulduğunu qabartdı.

Hiss olunurdu ki, bu arqumentlə çıxış edənlərin çoxu həmin o "tarixi hadisə"nin alt qatını bilmirlər.

Məsələ belə olmuşdu: 1995-ci ildə ölkədə ictimai-siyasi vəziyyət olduqca gərgin idi. Ölkədə qiyam baş vermişdi, siyasi dialoqa ehtiyac vardı. İqtidar-müxalifət arasında konfrontasiyanın dərinləşməməsinə istəyən 3-5 adamdan biri də Qabil Hüseynli idi. O, tutduğu vəzifənin tələblərinə uyğun olaraq iqtidar-müxalifət dialoqunun baş tutmasına çalışır, körpü qurmaq istəyirdi. Ancaq hakimiyyətdəki sərt xətt tərəfdarları onu "ifşa etdilər". Q.Hüseynlinin hərəkatində nə cinayət vardı, nə də bir qəbahət. Ona görə də ortalığa "siyasi riyakarlıq etmək" kimi bir müddə qoyuldu. Çünki hakimiyyət müxalifətin mövcudluğunu qətiyyətlə qəbul etmək istəmədi, əks düşərgəyə salam verib-salam alan hər kəs riyakar və xəyanətkar hesab olunurdu.

Təəssüf ki, insanlar bilib-bilmədən, baş vermiş hadisənin mahiyyətinə varmadan, qulağa xoş gələn tezislərlə çıxış edərək, hər kəsi qamçılamağa hazırdır.

2005-ci ildə baş verən Mirşahin-Cəlal Əliyev qovğasında haqlı olan tərəf Mirşahin idi. Adam öz peşə fəaliyyətinə görə ağır şəkildə təhqir olunmuşdu. Amma bir çoxları onun bugünkü çıxışlarını, işlətdiyi yolverilməz ifadələri əsas götürərək, keçmişdə nahaq yerə təhqir olunmasını təqdir edirlər. Bu, bir pis örnəyin təqdir olunmasıdır.

Ümumiyyətlə, son illərdə hər gün başqalarını mühakimə edənlər ordusu yaranıb. Onlar feysbukda hakim işləyirlər. Heç bir iş görmədən, əməli fəaliyyət göstərmədən oturub kompüterdə saytları, sosial şəbəkələri ələk-vələk etmək, dilə-dişə salınmaq üçün bəhanə vermiş adamları hoydu-hoyduya götürmək - əsas iş budur. Amma bu, ölkəni ağ günə çıxaraçaq, insanları xoşbəxt edəcəkmi?

Kinorejissor Rüstəm İbrahimbəyovun sədri olduğu Azərbaycan Kinematografıqlar İttifaqının (AKİ) katibi, xalq artisti, görkəmli aktyor Rasim Balayevlə söhbətlaşmışıq.

R.Balayev "Nəsimi" filmi haqda tənqidlərdən, kinonun bu günündən, telekanalların vəziyyətindən, İbrahimbəyovun təşkilatının fəaliyyətindən və digər aktual mövzulardan danışdı. Onun "Yeni Müsavat"a müsahibəsini təqdim edirik:

- Rasim müəllim, Şeyx Əbdül deyir ki, "Nəsimi" filmi dünyanın 138 ölkəsində nümayiş olunub. Bu, həqiqətdirmi?

- Mənim bundan xəbərim yoxdur. İlk dəfə eşidirəm. Şeyx Əbdül statistikarı haradan əldə edib bilmirəm. Amma sovet vaxtı "Daşkənd" film festivalı varıydı. Bu festivala 80 ölkə gəlirdi.

Mən orada olanda eşitmişdim ki, 40-a yaxın ölkə "Nəsimi" filmi alıb. Sovet vaxtı "Eksport" film şirkəti varıydı, onlar filmləri alırdılar.

- "Nəsimi"nin satışına görə sizə qonor və ya mükafat ödənilirdi?

- Bir qəpik də verilmirdi. Düzü, buna görə səlahiyyətimiz yox idi.

- Bu film şairin şəxsiyyətinə yoxsa yaxşı kino işinə görə belə şöhrət qazanmışdı?

- Vallah, nə deyim... Görünür, baxımlı film alındı ki, indi də baxırlar. Yaxşı aktyor və rejissor işi var idi. İlk növbədə filmin uğuru rejissor işindən asılıdır. "Nəsimi" filmində də böyük rejissor ustalığı və gözəl aktyor heyəti yer almışdı. Bu gün də baxılırsa, deməli, ortalığa nümunəvi sənət işi qoyulub.

- Amma "Nizami" haqda da film çəkilib, belə baxımlı olmayıb.

- Bunun səbəbləri çoxdur, gərək oturmaq bütün inceliklərini xırdalayasan. Təhlil edəsən ki, nə üçün uğur qazanmadı, günah aktyor, rejissor işindəydi, yoxsa ssenarisi zəif idi, təbliği olmadı, yəni hamısı müzakirə edilməlidir. Yeni uzun söhbətin mövzusu odur ki, niyə o film baxımlı alınmadı.

- Firudin Qurbansoy isə sizin yaratdığınız Nəsimi obrazını bəyənir, edam səhnəsində "Məndə süjar iki cahən" qəzəlinin yeri olmadığını düşünür, həm də guya aruz ritmini pozmuşuz...

- Əşi, bu film 50 il qabaq çəkilib, uğur qazanıb, bu gün də sevvə-sevvə baxılır. Firudin Qurbansoyun hünəri varsa, getsin bundan daha yaxşı "Nəsimi" filmi çəksin. Biz nə deyirik ki? Danışır ki, guya Nəsiminin şeirləri filmdə düzgün oxunmayıb.

Mənim müəllimim Əli Fəhmi olub, onun dırnağı Firudin Qurbansoydan min qat istedadlı idi. O, getsin Əli Fəhmindən öyrənsin, sonra gəlsin. Bu gün tamaşaçı "Nəsimi" filmi sevvə-sevvə izləyir. Bu da "çevir tati, vur tati" danışır, özünün guya intellektini, ağıllı olmasını göstərir. Belə oğulsan, get yaxşı ssenari yaz, or-

taya qoy, biz də deyək ki, afərin!

Məsələ bəyənənmək deyil axı?! Gərək ortaya iş qoyasan, sonra danışasan. Bir tənqidçi və yaxud Nəsimişünas ortaya daha yaxşı əsər qoy-

- Siz özünüz necə, inanclı birisinizmi, ibadət edirsinizmi?

- Bəli, Qurandan ayələr oxuyuram. Qurani 3 dəfə oxumuşam. Namaz qılmağa həzrləşirəm. Hər gün Allaha du-

- Baxmıram, onlar antisənitarıyadırlar. Efiri bu antisənitarıya bürüyüb. Dərd odur ki, onlar meymunluğu sənətə səhv salıblar.

- Bəlkə günah elə sizdədir, yəni vaxtında Rasim Balayev, Yaşar Nuri, digər sənətkarlar özləri yaxşı cavan aktyorlar yetişdirməliyidilər?!

- Bizim nə günahımız var? Mən televiziya tapşırıq vermərəm ki, bunu elə edin, onu belə edin. Səbəblər çoxdur. Amma bu gün yaxşı əsərlər var, çəkilmir. Telekanallar tamaşaçı zövqünü korlayıb. Mən bunu hamıya şamil eləmirəm. Ziyalısı da var, yaxşı ilə pisi ayırdı edən də... Sadəcə, kütlə zövqü korlanıb.

Bu gün düşük, yüngül, hır-hır, axmaq, mənasız sözlərlə, hətta söyüşlə insanlarda maraqlı yaratmağa çalışırlar. Lakin inanıram ki, çox çəkməyəcək, bu da keçib gedəcək. Əgər ortada sənət yoxdursa, "sabun köpüyü"dür, yoxa çıxacaq.

- Yeri gəlməşkən, artıq Ədliyyə Nazirliyi AKİ-də rəhbər orqanlara səlahiyyətləri təsdiqlədi. Rüstəm müəllimin başçılığı ilə kinomuzun dirçəlişi mümkün olacaqmı?

- Bu bir ictimai təşkilatdır, elə səlahiyyəti yoxdur. Biz yalnız tövsiyə edə bilərik. Bir söz var, pulu verən sifariş verir. Pul Mədəniyyət Nazirliyindədir. Onlar kiməsə istəse filmi sifariş edirlər. Biz ancaq ictimai təşkilat kimi rəy yarada bilərik. Amma bunu çəkmə, onu çək deyər bilərik.

- Ancaq Ayaz Salayev, Şeyx Əbdül heç cür Rüstəm İbrahimbəyovun kino ittifaqını qəbul eləmir. Üstəlik, ətrafında olanları qınayırlar ki, "Qafqaz triosu" filmi çəkən birinin yanında olmamalıydınız...

- Özləri bilərlər, şəxsi düşüncələridir. "Qafqaz üçlüyü" nə gəldikdə, o filmə baxmışam. O filmə nə var ki?! Sən deyən heç nə yoxdur.

- Sizcə, iki kino ittifaqı bir arada mümkün olacaqmı?

- İki kino təşkilatı ola bilməz. Azərbaycan balaca respublikadır, iki kino ittifaqı var. Dünyada belə şey yoxdur. Rusiya kimi böyük ölkədə bir kino ittifaqı var. İndi zaman göstərəcək ki, bu iki ittifaqdan hansı qalacaq. Bu gün əsas məsələmiz odur ki, tamaşaçıları razı salan filmlər çəkilməlidir. Yaxşı əsərlər olmalıdır...

□ Emil SALAMOĞLU
"Yeni Müsavat"

"Namaz qılmağa hazırlaşırım..."

Rasim Balayev: "Firudin Qurbansoyun hünəri varsa, getsin bundan daha yaxşı "Nəsimi" filmi çəksin, bəyənəmirsə, cəhənnəmə bəyənəsin..."

"Telekanallar bərbaddır, düşük, hır-hır, axmaq sözlər..."

sun, çəkilsin, sübut eləsin ki, indiki daha yaxşıdır, nəinki bizim oynadığımız. Bəyənəmirsən, cəhənnəmə bəyən...

- Bəziləri deyir ki, Nəsimi dinə qarşı olub. Sizcə, Nəsimi din adamıydı?

- Bu sualların cavabını mən verə bilmərəm. Biz Nəsimini görməmişik, onun haqqında gəlib çatan məlumatlar da azdır. Biz onun əsərlərindən çıxış edərək şəxsiyyətini xarakterizə eləmişik. Heç vaxt bilməmişik ki, Nəsiminin boy-buxunu necə olub, ibadət edib-etməyib.

Amma Əli Fəhmi onun şeirlərini mənə öyrəndəndə deyirdi ki, Nəsimi ən dindar şair olub. Məsələni, onun şeirlərini oxuyurdu, mənə deyirdi ki, bax, bu yerdə Quranda filan ayeyə istinad edib.

Nəsiminin Allaha, peyğəmbərə mədhhiyələri var. Amma insana çox qiymət verirdi, bütün canlılardan Allaha ən yaxın insanı görürdü. Deyirdi ki, insan ən böyük xalıqdır.

Təsəvvür edin ki, bu gün də mövhumatçılıq var, onda daha dəhşətli bir xurafat olub. Ona görə Nəsiminin insana təriflərini, verdiyi qiyməti qəbul etməyiblər, xoşlarına gəlmirdi, insana belə qiymət bəyənilmirdi, kafir adlandırılırdı ki, ənəlheqq demək olmaz.

alar edirəm, hədislər oxuyuram, yeni inanan adamam. Mən Allahın yeri-göyü yaradan qüvvə olduğuna inanıram.

- Bəs bu gün elə bir filmimiz var mı "Nəsimi" kimi dünyanın 138 ölkəsinə nümayiş olunsun?

- Onu kim sayıb e, vallah nə deyim...

- Rasim müəllim, 80-90-cı illərdə teletamaşalar varıydı, vaxtaşırı AzTV yenə göstərirdi, bu gün teletamaşa çəkməyə ehtiyac varmı? Sizcə, internet dövründə insanlar təzədən baxarmı?

- Bunu zaman göstərir. Amma əsas məsələ budur ki, bu gün camaatın zövqü korlanıb. Telekanallar bərbad vəziyyətdədir, insanların zövqünü korlamaqla məşğuldurlar. Artıq hiss edirəm ki, az adam televiziya baxır. Bu televiziyalara elə gəlir ki, alçaq dağlar yaradıblar. Problem bundan ibarətdir, efride səviyyəsi verilişlər var. Ümumiyyətlə, dünyanın çox yerində televiziya hörmətdən düşüb, bizdə isə lap çox düşüb. O da həmin bayağılığa, səviyyəsizliyə, şitliyə gəldir. Əgər insanların çoxu televiziya baxmırlarsa, deməli iyreniblər, beziblər.

- Bu gün Fərda, Elməddin, Müşviq kimi cavanlar filmlər təqdim edirlər, müəyyən auditoriya da izləyir. Heç baxırsınızmi?

lər. "Bu zərbə nəticəsində də katapult sisteminin işə düşməsi mümkündür" - deyə, o Axar.az-a açıqlamasında söyləyib. Yeri gəlmişkən, avqustun 15-də "Ural Hava Yolları"na məxsus "Airbus A321" sərnişin təyyarəsi "Jukovski" hava limanında qəza eniş edib. Buna səbəb təyyarənin "Jukovski" aeroportundan havaya qalxdıqdan sonra quş dəstəsi ilə toqquşması nəticəsində mühərriklərin hər ikisinin sıradan çıxması olub. Yalnız pilotların (onlara sonradan Rusiya Qəhrəmanı

Bütün ölkənin gözlədiyi "qara qutu"nun sirri: şahinə düşmən quş...

Müdafiə Nazirliyi: "MiQ-29 Xəzərin üstündə quşla toqquşub, pilot ağır xəsarət alıb"; **ailəsi:** "Rəşad deyirdi ki, gecə uçmaq yaxşıdır..."

Azərbaycan HHQ-nin iyulun 24-də qəzaya uğramış və sahildən 17 km məsafədə dənizə düşmüş MiQ-29 təyyarəsinin pilotu Rəşad Atakişiyevin cəsədi avqustun 20-də tapıldı və səhəri gün mərhum böyük törənlə torpağa tapşırıldı. Bildirək ki, Rəşad Atakişiyev Heydər Əliyev adına Hərbi Akademiyada təhsil alıb. İkinci kursda oxuyanda ilk dəfə ixtisaslaşma tətbiq olunur və aviasiyaya sənəd vermiş 200 nəfər arasında Rəşad da olur. Seçilmiş 35 nəfərlə birgə təhsil alır, ancaq diplom alan cəmi 5 nəfərdən biri olur.

Pilotun dəfnindən sonra əsas diqqət təbii ki, cəsəddən öncə tapılmış "qara qutu"nun oxunmasına yönəlmişdi. Belə iddialar vardı ki, "qara qutu"nun açılması bir müddət zaman apara bilər.

Müdafiə Nazirliyi:
"Hadisənin baş vermə səbəbi..."

Müdafiə Nazirliyi avqustun 22-də "qara qutu" ilə bağlı sensasion məlumat yayıb. Məlumatda deyilir ki, iyulun 24-də saat 22.00 radələrində plana uyğun olaraq, gecə vaxtı təlim-məşq uçuşları həyata keçirən zaman qəzaya uğrayan Hərbi Hava Qüvvələrinin MiQ-29 tipli döyüş təyyarəsinin uçuşun bort qeydiyyatçısındakı ("qara qutu"dakı) məlumatlar və uçuşun aparılması ilə bağlı digər texniki sənədlər mütəxəssislər tərəfindən təhlil edilərək öyrənilib.

Qeyd olunub ki, müdafiə nazirinin əmrinə əsasən, qəzanın səbəblərinin müəyyən edilməsi ilə bağlı yaradılan "Aviasiya hadisəsinin araşdırılması komissiyası"nın gəldiyi son rəyə görə təlim-məşq uçuşlarına cəlb edilən təyyarə qəzaya uğrama anına qədər döyüş qabiliyyətli və tam saz vəziyyətdə olub.

"Hadisənin baş vermə səbəblərinin öyrənilməsi onu da göstərib ki, təyyarə Xəzər dənizinə düşməzdən əvvəl havada yad cisimlə (quş və ya quş dəstəsi) toqquşub və pilot xəsarət alıb. "Qara qutu"dən əldə edilən məlumatlara əsasən, pilot qəzanın qarşısını almaq məqsədilə təyyarənin idarəolunmasını bərpa etməyə cəhd göstərib. Lakin pilotun aldığı ağır bədən xəsarəti bunu mümkünsüz edib və nəticədə aviasiya vasitəsinin qəzaya uğramasına gətirib çıxarıb"-deyə, Müdafiə Nazirliyi bildirib.

Məlumatda o da deyilib ki, bəzi kütləvi informasiya vasitələrində aviasiya vasitələrinin gövdəsində yerləşən bort qey-

diyyətçisində ("qara qutu"sunda) olan məlumatların oxunması üzrə ölkəmizdə mütəxəssislərin və xüsusi avadanlığın olmaması barədə əsassız iddialar yer alıb. "Bildirik ki, hər uçuşdan sonra "qara qutu"dakı məlumatlar peşəkar aviasiya mütəxəssislərimiz tərəfindən xüsusi laboratoriyada öyrənilir, təhlil edilir, uçuş barədə informasiya müəyyən edilir və bunun nəticəsində hərbi pilotun qarşıya qoyulan tapşırıqları necə icra etməsi və aviasiya vasitəsinin texniki vəziyyəti barədə tam təsəvvür yaranır. Bütün bunları nəzərə alaraq, məlum məsələyə dair qeyri-peşəkar şərhlərə və əsassız iddialara son qoyulmasını məqsəduyğun hesab edirik"-deyə, nazirlik bildirib.

İlkin olaraq "quşun çırpılması" versiyası deyilmişdi...

Rəsmilər qəzanın ilkin səbəbi kimi Atakişiyevlər ailəsinə "quşun təyyarənin kabinasına çırpılması nəticəsində təyyarənin suya düşməsi"ni ehtimal etdiklərini deyiblərmiş. Bu barədə pilotun ailəsi bir neçə gün əvvəl "BBC-Azərbaycan"a açıqlamasında deyib. Lakin ailə üzvləri Rəşad Atakişiyevin danışıqlarından xatırlayıblar ki, o, həmişə gecə baş verən təyyarə qəzalarında quşların çırpılmasını istisna edib. "Qabil Hüseynli bildirib ki, kürəkəni hər zaman gecə uçağın yaxşı olduğunu vurğulayıb: "Deyirdi ki, gecə uçmaq yaxşıdır, çünki gecələr quş uçmur"-deyə, "BBC-Azərbaycan" bildirib.

Təyyarənin nasazlığına və ya pilotun səhhətinə gəlməyə, qayınatası deyib ki, Rəşad Atakişiyev səhhətindən şikayətlənməyib. "O, həmişə təyyarə texniklər tərəfindən uçuşa hazırlanarkən azı bir saat əvvəl yoxlama yerinə gedib. Hazırkı prosesində həmişə iştirak edib, təyyarənin vəziyyətini özü yoxlayıb və hər şeyin qaydasında olub-olmamasına özü nəzarət

edib. Dəfələrlə olub ki, texniklərdən sonra təyyarədə texniki nasazlığın olduğunu aşkarlayıb".

Qabil Hüseynli deyib ki, qəza baş verən gün kürəkəninin 4 təlim-məşqi olub. "Gündüz uçuşları və sonuncu - dördüncü gecə saat 10 radələrində təsadüf edən o sirlə təlim-məşq uçuşu. Üç təyyarənin qatıldığı təlimin sonuna az qalmış Rəşad Atakişiyevin təyyarəsindən cavab ala bilməyən yoldaşları bunu qərargaha xəbər veriblər. Lakin yanacaq az olduğu üçün onlar itmiş yoldaşlarının təyyarəsini həmin vaxt axtara bilməyiblər.

Xəbərdarlıqdan sonra yardım gəlsə də, ərazidə axtarış aparılsa da, nə təyyarəni, nə də pilotu gördüm deyən olmayıb".

Ekspert: "Təyyarənin sürəti elədir ki, əgər quş təyyarənin şüşəsinə çırpılsa..."

Hərbi ekspert, ehtiyatda olan polkovnik Şair Ramaldanov deyib ki, təyyarənin sürəti elədir ki, əgər quş təyyarənin şüşəsinə çırpılsa, şüşə sına b-

adı verilib) peşəkar davranışı sayəsində təyyarə uçuş-eniş zolağından 1 kilometr aralıdakı qarğıdalı sahəsinə eniş edib. Təyyarənin göyertəsindəki 227 sərnişin xəsarət almayıb. Hazırda quşla toqquşma hava nəqliyyatı üçün ən böyük təhlükələrdən biri hesab olunur.

On il əvvələdək Beynəlxalq Mülki Aviasiya Təşkilatı hər il dünyada quşlarla təyyarələrin toqquşmasına dair orta hesabla 5400 hal qeydə alırdı. 1988-ci ildən bəri təyyarə mühərriklərinə quş düşməsi üzündən baş verən qəzalarda 200 nəfərdən artıq insan həyatını itirib. Təşkilatın statistikasına görə ki, toqquşmaların 75 faizindən çoxu bilavasitə hava limanları ərazisində - ya təyyarə havaya qalxarkən, ya da eniş edərkən baş verir.

Məlumat üçün deyək ki, 2008 və 2010-cu illərdə Azərbaycanın iki hərbi təyyarəsi qəzaya uğrayıb, 2008-ci ildə 2 pilot, 2010-da bir pilot həlak olub.

□ **ORXAN,**
"Yeni Müsavat"

12 və 13 sayılı həbsxanalarda nə baş verib?

Son günlər ərzində bəzi sosial şəbəkələrdə Ədliyyə Nazirliyi Penitensiar Xidmətinin 12 və 13 sayılı cəzaçəkmə müəssisələrində ayrı-ayrı məhkumlara qarşı müəssisə rəhbərliyi tərəfindən zorakılıq hallarına yol verilməsi barədə iddialar yer alıb.

Ədliyyə Nazirliyi Penitensiar Xidmətin ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsindən "Report"un sorğusuna cavab olaraq bildirilib ki, bunlar həqiqətə uyğun olmayan məlumatlardır.

Penitensiar Xidmət bildirir ki, istər göstərilən cəzaçəkmə müəssisələrində, istərsə də xidmətin digər tabeli qurumlarında saxlanılan məhkum və həbs edilmiş şəxslərin hüquq və qanuni mənafelərinin qorunması xidmət rəhbərliyinin daimi olaraq ciddi nəzarəti altındadır:

"Bununla belə, ayrı-ayrı məhkumların qanunvericilikdə nəzərdə tutulmamış imtiyazlara nail olmaq məqsədilə saxlanma qaydalarının pozulmasına, cəzaçəkmə müəssisəsinin rəhbərliyinin qanuni tələblərinə riayət olunmasından imtina etməsinə yönələn hərəkətlərinin mövcud qanunvericiliyin tələblərinə uyğun olaraq qarşısı alınır.

Ədliyyə Nazirliyi Penitensiar Xidməti tərəfindən tabeli qurumlarda həyata keçirilən islahatlar, məhkum və həbs edilmiş şəxslərin saxlanma şəraitinin yaxşılaşdırılması, islah-tərbiyə prosesinin səmərəliliyinin artırılması, habelə xidmətin bütün fəaliyyət sahələrini əhatə edən tədbirlərin həyata keçirilməsinə dair ictimaiyyətlə əvvəllər olduğu kimi müfəssəl məlumat verilməkdir".

Meşə yanğınları: FHN vətəndaşlara bir daha çağırış edir

Azərbaycanda son günlər bir-birinin ardınca meşə yanğınları baş verib. FHN-in ictimaiyyətlə əlaqələr idarəsinin baş zabiti Gülçin Mehdiyeva virtualaz.org-a açıqlamasında deyib ki, son bir neçə gün ərzində Quba, Göygöl, Şirvan, Lerik və s. rayonların dağlıq ərazilərində baş vermiş yanğınlardan yalnız biri-Hirkan Milli Parkı ərazisindəki yanğının söndürülməsi bir qədər çətinlik yaradıb. Səbəb isə ərazinin dağlıq, mürəkkəb relyefli olmasıdır.

G.Mehdiyeva məlumat verib ki, FHN-in Aviasiya Dəstəsinin 3 helikopteri, eləcə də 1 amfibiya təyyarəsi həmin yanğın söndürmək üçün hadisə yerinə cəlb olunublar. Bundan başqa, nazirliyin 251 nəfərlik canlı qüvvəsi - Dövlət Yanğından Mühafizə Xidmətinin əməkdaşları, Mülki Müdafiə Qoşunlarının və Cənub Regional Mərkəzinin şəxsi heyəti də yanğının söndürülməsi işinə səfərbər ediləblər.

Digər bölgələrdə baş vermiş yanğın hadisələri isə çox qısa zamanda lokallaşdırılaraq söndürülüb. "Qeyd etməliyik ki, yanğınların baş vermə səbəbi bir çox hallarda insan amili olur. Araşdırmalar göstərir ki, hazırda istər biçilmiş sahələrdə, istərsə də meşə massivlərində qeydə alınan yanğınlar vətəndaşların ehtiyatsızlığı nəticəsində baş verib", - FHN zabiti bildirib.

G.Mehdiyeva əlavə edib ki, il ərzində maarifləndirmə işlərinin aparılmasına baxmayaraq, vətəndaşlar hələ də meşələrin yanğın təhlükəsizliyi işinə məsuliyyətsiz davranırlar.

"Meşə massivlərində fəaliyyət göstərən istirahət mərkəzlərinin məsul şəxslərini də bu işdə diqqət və səylərini əsirgəməməyə çağırıraq. Habelə vətəndaşlar təsərrüfat işləri görərkən və ya təbiətdə istirahət zamanı yanğın təhlükəsizliyi qaydalarına əməl etməlidir", - G.Mehdiyeva bildirib.

Avqustun 22-də milli azadlıq hərəkatının lideri, mərhum prezident Əbülfəz Elçibəyin vəfatının 19 ili tamam oldu. Hər il olduğu kimi bu il də onun ölümünə səbəb olan sağalmaz xərçəng xəstəliyi, eləcə də səhhəti ilə bağlı yeni-yeni faktlar üzə çıxır.

Ə.Elçibəyin həyatının son günlərində onun yanında olan köməkçisi Əli Mürsəloğlu 19 ildən sonra "Cümhuriyyət" qəzetinə ilginç faktlar açıqlayıb. O, xəstəlik aşkarlanan vaxt imkansızlıq ucbatından Almaniya gedə bilmədiklərini söyləyib. Ə.Mürsəloğlu lazım olan 40 min avronu tapa bilmədiklərini də qeyd edib. Eyni zamanda o, mərhum prezidentin ölümünə əsl səbəb kimi müalicənin gecikdirilməsini, pulsuzluğu göstərib. Gecikmənin günahının onlarda olmadığını açıqlayan Ə.Mürsəloğlu Elçibəyin ən çox sevdiyi və ən çox sevildiyi qardaş Türkiyənin 20 il öncəki siyasi hakimiyyətinin ünvanına bəzi ittihamlar, iradlar səsləndirib. Hətta milli azadlıq hərəkatının liderinin zamanında qardaş ölkəyə dəvət olunmadığını, ilk dəfə müalicə üçün isə ora gəndə onun Gülhanə xəstəxanasına buraxılmadığını, ikinci dəfə iş-isdən keçəndən sonra onun xəstəxanaya buraxıldığını deyir.

ə.elçibəyin zamanında azərbaycan xalq cəbhəsi partiyası ali məclisinin sədri olan, hazırda aydınlıq partiyasına rəhbərlik edən qulamüseyn əlibəyli "yeni müsavat"a səslənən yeni faktlarla bağlı bunları dedi: "Bu deyil-

Elçibəyin köməkçisi onun ölümü ilə bağlı yeni sensasion faktlar açıqladı

Əli Mürsəloğlu: "Xəstəlik aşkarlanan vaxt 40 min avro tapa bilmədiyimiz üçün Almaniya gedə bilmədik"

Əli Mürsəloğlu lənlər tamamilə yenidir. Mən, ümumiyyətlə, partiya-

da maliyyə məsələləri ilə məşğul olmamışam. Çünki

bu bacardığım iş deyil. Amma bildiyim bu idi ki, doğrudan da müalicə gecikmişdi. Lakin nəyə görə müalicənin gecikdiyindən dəqiq məlumatım yox idi. Ola bilsin ki, Əli bəyin dedikləri olub. Amma hər halda, bu, partiya strukturları səviyyəsində müzakirə edilmirdi. Yəqin ki, Elçibəyin daim yanında olan adamlarla belə söhbətlər

yədən Milliyətçi Hərəkat Partiyası tərəfindən yardım olunurdu. Onlar Bəyi Almaniya da apara bilərdilər. Amma ola bilər ki, ilkin dövrlərdə Əli bəyin dediyi söz-söhbətlər olub. Elçibəyin xəstəliyi məlum olan vaxt maliyyə məsələsi qabardılmamışdı. Müalicənin maliyyə hissəsi ilə bağlı ilk dəfədir ki, bu cür fikirlərə rast gəlirəm. Bildi-

dövlərdə müalicənin müəyyən bir mərhələsini Elçibəy o xəstəxanada keçirmişdi. Ola bilsin ki, ilkin dövrdə xəstəxanaya hansısa səbəblərdən qəbul olunmayıb. Bunların hamısı bir daha deyirəm ki, mənim üçün yeni məsələlərdir. Bu səbəbdən cavab verməkdə müəyyən çətinliklər çəkirəm. Həmin dövrdə Əli bəyin dediyi məsələlər nə

"İlk dəfə müalicə üçün Türkiyəyə gəndə onu Gülhanə xəstəxanasına buraxmadılar"

olub. Xəstəlik dövründə cəmi bir dəfə Elçibəylə görüşmüşük. Onda da partiya ilə bağlı müəyyən məsələləri müzakirə etmişik. Təbii ki, müalicənin gedişi ilə bağlı bəzi şeyləri soruşduq, bununla bağlı müəyyən söhbətlər apardıq. İstənilən halda düşünürəm ki, müalicənin gecikməsi təkcə maliyyə ilə bağlı olmazdı. Çünki Türki-

yim qədəri ilə Elçibəyi Azərbaycandan aparmaq üçün Türkiyədən xüsusi təyyarə gəlmişdi. Düzdür, bu, dövlət strukturları tərəfindən göndərilmişdi. Şəxsi insanlar, yeni Elçibəyin dostları tərəfindən göndərilmişdi. Bəyin Gülhanə xəstəxanasına birinci dəfə buraxılmamasını da ilk dəfədir eşidirəm. Lakin onu deyə bilərəm ki, son

partiya daxilində, nə də insanlar arasında müzakirə obyektinə deyildi. O dövrdə partiyamız Türkiyənin hakimiyyətə olan siyasi dairələri ilə xüsusi bir əlaqə qurmuşdu. Orada yaxın olduğumuz siyasi qüvvə Milliyətçi Hərəkat Partiyası idi. O dövrdə hakimiyyətə təmsil olunan şəxslərlə ola bilsin ki, münasibətlər şəxsi çərçivədə qurulmuşdu".

Ə.Elçibəyin həyatının son günlərində yanında olan KXCP sədri Mirmahmud Mirəlioğlu Ə.Mürsəloğlunun dediklərinə bir cümlə ilə cavab verdi: "Əli bəyin dediklərinə heç bir əlavə etməm".

□ Cavansir ABBASLI, "Yeni Müsavat"

Putin "səkkizlik"dən vurur

"Böyük yeddilər" Rusiyanın yenidən bu formata ("G-8") qayıtmasına razılaşıb

ABŞ və Fransa prezidentləri Donald Tramp və Emmanuel Makronun Rusiyaya 2020-ci ildə keçiriləcək G7 sammitinə dəvət etməyi planlaşdırdığı barədə məlumat yayılıb.

Britaniyanın baş naziri Boris Conson deyib ki, Rusiyanın G7-yə qayıtması və "Böyük səkkizlik"i bərpa edilməsi barədə danışmaq hələ tezdir: "Rusiyanın G7-yə yenidən daxil edilməsi ilə bağlı fikirlərlə tanışam. Amma Solsberidə baş verənləri, Britaniya torpağında kimyəvi silahdan istifadə edilməsini nəzərə alsaq, davam edən qeyri-sabitliyi və vətəndaş müharibəsini, Ukraynadakı müharibəni, Rusiyanın təxribatlarını, özü də təkcə Ukraynada yox, nəzərə alsaq, kansler Merkel ilə razı olduğumu söyləməliyəm: Rusiyanın geri qayıtması üçün arqumentlər hələ tapılmayıb".

Almaniya kansleri Angela Merkel isə bəyan edib ki,

Rusiyanın geri qayıtması məsələsində real irəliləyişdən danışmağa ehtiyac yoxdur. Onun sözlərinə görə, Ukrayna məsələsi üzrə sülh danışıqları yeni şəraitin yarınmasına töhfəsini verə bilər.

Rusiyanı 2020-ci ildə keçiriləcək G7 sammitinə dəvət etmənin planlaşdırılması ABŞ və Fransa Rusiya qarşısında yumşalması, Rusiyanın gücünün etiraf edilməsi və Putinin qələbəsidirmi? Britaniyanın bu məsələdə fərqli mövqedə olması nədən qaynaqlanır?

Dünya siyasətinin Rusiyanın iştirakı olmadan yürülməsinin çətin olduğunu söyləmək mümkündürmü?

Politoloq Nəzakət Məmmədova "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, "Böyük yeddilik" ölkələri dünya siyasətində beynəlxalq təhlükəsizlik siyasəti, global idarəetmə, enerji siyasəti həyata keçirən demokratik ölkələrin bloku olmaqla

Rusiyanı öz aralarında görməkdən imtina etdikdən sonra münasibətlər daha da gərginləşib. Yəqin ki, Tramp və Makron dünyada baş verən son gərginliklər fonunda vəziyyətin daha da kəskinləşməsinə istəmərlər və Rusiya ilə eskalasiyanın azalması məqsədilə razılığa gəlməyi üstün tuturlar: "Putin bütün beynəlxalq təzyiqlərə baxmayaraq geri çəkilmədi. Rusiyada ucsuz-bucaqsız məşələr yanır, göyertəsində müdafiə naziri Sergey Şoyqunun olduğu Su-24 təyyarəsi NATO-nun F-16-ları tərəfindən dövrüyə alınır, Moskvada mitinqlər keçirilir, Putin bəzi mühüm görüşlərini təxirə saldı və s. Yaxın xaricdə ənənəvi olaraq Rusiyanın nüfuz dairəsinə daxil olan Qırğızstanda, Ermənistanda, Gürcüstanda proseslər nəzarətdən çıxıb. Bu ölkələr artıq permanent inqilabların daimi hədəfidir və bu və ya digər gücün nüfuz dairəsinə keçməklə müşahi-

də olunan çevrilişlər adi halda çevrilib. Konstitusiyaya görə, Putinin indiki prezidentlik dövrünün səlahiyyət müddəti 2024-cü ildə başa çatır. Qərbi narahat edən onun indi gəndib-gətməməsi deyil, 2024-cü ildən sonra Rusiyada Putinin yaratdığı üsul-idarəçiliyin qalib-qalmamasıdır.

2024-cü ilə qədər Qərb Putinlə razılaşmaya gələrək status-kvonun daha da gərginləşməsinə imkan verməməyə çalışacaq. Rusiya nəhəng enerji ehtiyatları ilə Avropaya üsyan oxuyur və onun həyata keçirmək istədiyi "Şimal axını-2" layihəsində Fransa da fəal ölkələrdəndir. Digər tərəfdən, MDB məkanında və Orta Şərqdə ABŞ, Fransa və Rusiya arasında ziddiyyətlər özünü gərgin mərhələsinə qədər qoyub".

Politoloq qeyd etdi ki, Rusiyanı yenidən "Böyük səkkizlik"də görmək istəyinin arxasında bir sıra səbəblər ola bilər: "Belə ki, İran məsələsi ucbatından onlar arasında dərin ziddiyyətlər var və görünür, Rusiyanın İranla yaxın münasibətlərini

əngəlləmək üçün ona bu təklif edilib. Bununla Rusiyaya yenidən sivil, demokratiya uğrunda səylə irəliləyən dövlət kimi münasibət göstərilir və onun İran kimi qeyri-demokratik, beynəlxalq qaydaları pozan dövlətlə eyni cərgədə olmadığı göstərilir.

Putinin İran prezidenti ilə görüşü təxirə salmasının arxasında bu amil dayanır. Digər tərəfdən, Rusiya İranın şimaldan blokadasına nəinki köməklik göstərmir, əksinə, ona mane olur. Bununla yanaşı, Suriyada proseslər hələ də müəyyən razılaşmalara gəliblər. "Böyük səkkizlik"ə qayıtmanın müqabilində ola bilsin ki, Rusiya ilə bir sıra global məsələlər, o cümlədən Qarabağ barəsində razılığa gəliblər".

□ Etibar SEYİDAĞA, "Yeni Müsavat"

Şeyx yenə ehsan qadağasından danışdı

Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin sədri Şeyxülislam Hacı Allahşükür Paşazadə APA-ya müsahibəsində yas mərasimlərində israfçılığa yol verilməsi və bu mərasimlərin təmtəraqlı keçirilməsi məsələsinə münasibət bildirib. Şeyx bildirib ki, bununla bağlı QMI Qazılar Şurasının və Elmi-Dini Şuranın bəyanatı var: "Həmin bəyanatda bütün xırdalıqlarla İslam dinində israfın bəyənilməyən hal olduğunu insanların diqqətinə çatdırmışıq. Bunu qəbul edən insanlar da var, öz istəyi ilə hərəkət edənler də. İnsanlar azaddır, öz mərasimlərinə dair istəkləri, niyyətləri, əhdləri olanlar var. Lakin dini mərkəz olaraq israf məsələsinin dinlə heç bir əlaqəsinin olmadığını, əksinə, dinin bunu bəyənmədiyini insanlara izah etdik. Qalan məsələlər insanların daxilində həllini tapmalıdır, yəni hər kəs bunun mahiyyətinə vararaq özü üçün qərar verməlidir. Zorla, məcburiyyətlə bu məsələnin həllini görmürəm".

Sərdar Cəlalovlu: "Dövlət xadimlərinin dinlə bağlı hansısa fərman verməsi vicdan azadlığına ziddir"

Fazil Mustafa: "Ehsanı inzibati qaydada qadağan etmək lazımdır"

Yada salmaq ki, 2014-cü ilin avqust ayında Azərbaycan hökuməti yas mərasimlərində həddən artıq israfçılıqla müşayiət olunan ehsan süfrələrini ləğv etməyə qərar verdi. Bununla bağlı xeyli təbliğat işləri aparıldı, hətta bəzi yerlərdə inzibati qaydada qadağalar tətbiq edildi. Bəzi bölgələrdə bütün bu proseslər öz nəticəsini verdi. Belə ki, hazırda Tovuz, Şəmkir, Qazax rayonlarında yas mərasimlərində ehsan süfrələrinin əsasən xurma, halva və çayla məhdudlaşdırıldığı deyilir. Bakının bəzi kəndlərində isə ağsaqqallar ehsan süfrələrində israfı yola verməmək üçün müxtəlif qaydalar tətbiq ediblər. Ehsan olaraq yemək verilməsi yerinə, kəndin imkansız, sağlamlığı yerində olmayan sakinlərinə kömək etmək kimi qaydalar tətbiq olunur. Məlumatlara görə, Naxçıvanda yerli rəhbərliyin sərt qadağası nəticəsində ehsan süfrələri qənd-çayla məhdudlaşdırılıb.

Ancaq əksər bölgələrimizdə hələ də yas məclisində israfı yola verənlər mövcuddur. Maraqlıdır ki, əksər hallarda adamlar bu halla bağlı mərasim evlərini günahlandırır. Bildirirlər ki, mərasim evləri kimlərsə monopolyasındadır və qadağanın tətbiqinə imkan verilmir.

"Yeni Müsavat" olaraq bir neçə mərasim evi ilə əlaqə saxlayıb, yalnız çay, halva və xurma ilə məclisi təşkil edib-ətmədiklərini soruşduq. Əksər mərasim evlərindən aldığımız cavab oxşar oldu. Söylədilər ki, yeri icarə verirlər. Qalan xidmətlərdən yararlanmaq isə yas yiyəsinin öz istəyinə bağlıdır. Yas mərasimi keçirilməsi üçün yerlərin icarəsi 200-250 manat arasında qiymətlərlə dəyişir. Bu qiymətə ofisiyal personalı, aspaş da daxil edilir.

Bəs yas qadağasının tətbiqi niyə mümkün olmur?

"Yeni Müsavat"a danışan ADP sədri Sərdar Cəlalovlu bildirib ki, milli adət-ənənələrə müdaxilə millətin məhvinə səbəb olur: "Ona görə də tarixlərin sınağından keçmiş heç bir adət-ənənəni iqtidarın ixtiyarı yoxdur ki, dəyişsin. İkincisi də

din dövlətdən ayrılır. Məhz buna görə də dövlət dinə müdaxilə edə bilməz. Dinlə bağlı bütün fitvaları din xadimləri verə bilər. Burada isə Qurani-Kərim əsas götürməlidir. Quran nəyi qadağan edirsə, onların qarşısı alınmalıdır. Dövlət xadimlərinin dinlə bağlı hansısa fərman verməsi həm vicdan azadlığına ziddir, həm də İslam dininə əməl olunmaması deməkdir. Quranda Allah İslam dinində hansısa məcburiyyətin olmadığını elan edib. Bu, o deməkdir ki, hökumət insanları məcbur edə bilməz ki, ehsan verməsinlər. Eyni zamanda insanlar da ehsan verməyə məcbur deyillər".

Deputat Fazil Mustafa isə "Yeni Müsavat"a bildirib ki, burada inzibati qaydada addım atılmasından başqa yol yoxdur: "Azərbaycanda ümumi dünyagörüşü fərqlidir. Əgər Azərbaycan cəmiyyəti doğruları olduğu kimi qəbul etsəydi, Qarabağı da itirməzdik. Biz Qarabağı ona görə itirmişik ki, vaxtında populist olmayan, xalqın xoşuna gəlməyən fikirləri həqiqət görüb deyənləri heç kim eşitməyib. Bu, dində də, ehsan məsələsində də belədir. Adamın keyrinə deyirsən, adam nə cavab verir ki, əzbərlədiyim mətn var, qoy onu oxuyum, təkrar edirəm. İnsanlar bundan o tərəfə çıxmaq istəyirlər. Ancaq hamı bilir ki, bu, mənasız şeydir. Ümumiyyətlə, yaslarda verilən ehsanlar birmənalı şəkildə yığılmalıdır. Bu, insanların öz həyatlarını mürəkkəbləşdirməsidir. Elə etmək lazımdır ki, yaxını ölənlərin öz dərdini yaşasın. Başqasını yedirtmək barəsində düşünməsin. Kim yemək istəyirsə, yaxınlıqdakı kafeyə üz tutub, yeməyini yesin. Bununla da insanlar bir-biriləri ilə bəhs etməkdən qurtularlar. Cəhalet içərisindən çıxmaq lazımdır. Inzibati qaydada qadağa olarsa, hər kəs razılaşar. Bunu tam məsuliyyətimlə deyirəm. Çünki biz sopadan, qadağadan qoruruq. Ona görə də inzibati qaydada bu məsələni qadağan etmək gərəkdir".

Fazil Mustafa dövlət-din məsələsinə də toxunub: "Dövlət nə üçün bu işə qarışmasın? Dövlət həm də vətəndaşın ma-

"Hamı Azərbaycanda özünün koloniyasını yaratmaq istəyirdi"

Əli Həsənov bildirib ki, Şeyx Azərbaycandakı bugünkü İslam modelini yaradıb

Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin və Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin birgə təşkilatçılığı ilə "Şeyxülislam Allahşükür Paşazadə 70: Mənəviyyəyə Həsr Olunmuş Ömür" adlı tədbir keçirilib.

APA-nın xəbərinə görə, tədbirdə Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlı, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İctimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənov, Ağsaqqallar Şurasının sədri Fəttah Heydərov, Milli Məclisin deputatları və ictimaiyyət nümayəndələri iştirak edib.

Tədbirdə çıxış edən Əli Həsənov bildirib ki, Şeyx həzrətləri Azərbaycanın mənəvi, mənəvi-dini həyatında, bizim mənəvi aləmində məxsusi nümunələr yaradıb. O nümunələrdən biri də Azərbaycandakı bugünkü İslam modelidir.

Ə.Həsənov hesab edir ki, Hacı Allahşükür Paşazadənin fəaliyyətinin mövcud nəticələrinə dəyər verməliyik: "Azərbaycan müstəqillik əldə edərkən kifayət qədər kənar qüvvələr, maraqlı dairələr, qonşu və uzaq

Şeyxülislam durur".

Daha sonra çıxış edən Ağsaqqallar Şurasının sədri, deputat Fəttah Heydərov Hacı Allahşükür Paşazadənin fəaliyyəti barədə tədbir iştirakçılarna geniş məlumat verib. O bildirib ki, bu gün Azərbaycanın hər bir yerində, kəndlərində dünyada tay-bərbəri olmayan məscidlərimiz fəaliyyət göstərir: "Şeyx həzrətlərinin fəaliyyəti barədə geniş danışmaq olar. Bunlar danışdıqca qurtarmır. Şeyx həzrətləri dünyada tanınan bir şəxsiyyətdir. Hacı Allahşükür Paşazadənin Azərbaycanın bütün ağsaqqallarının yanında çox böyük hörməti var. Mən sizə uzun ömür və cansağlığı arzu edirəm".

Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin sədri Anar isə bildirib ki, Hacı Allahşükür Paşazadə Azərbaycanın tarixində ən gənc Şeyxülislam olub: "O, 30 yaşında Şeyxülislam olub. Çox gənc yaşlarından ağsaqqal kimi fəaliyyət göstərmiş. XX və XXI əsrdə dinin adından çıxış edib.

İslam dini barış, sülh və barış dindir. Mən Şeyxülislam ilə çoxdandan tanışam və onun fəaliyyətinə dərinləndirilmişəm".

Milli Məclisin İctimai birliklər və dini qurumlar komitəsinin sədri Siyavuş Novruzov qeyd edib ki, Şeyxülislam Hacı Allahşükür Paşazadə həm də siyasi və dövlət xadimidir: "O, uzun müddət Azərbaycan və SSRİ parlamentinin deputatı olub. Şeyx həzrətləri dövlətçiliyi hər zaman yüksək tutub. Azərbaycanın ən tale yüklü məsələlərində həmişə dövlətin yanında olub. Şeyx həzrətləri keçmişdə ulu öndər Heydər Əliyevin, hazırda isə cənab Prezident İlham Əliyevin həmişə yanındadır. Həmişə o siyasəti dəstəkləyir və o siyasətin həyata keçməsinə öz töhfələrini verir. Sizi Yeni Azərbaycan Partiyasının və Milli Məclisin adından təbrik edirəm və sizə uğurlar arzulayıram".

Tədbir daha sonra çıxışlarla başa çatıb.

raqını təmsil etməlidir. Bu məsələdə də dövlət vətəndaşına izah edir ki, dində bu cür qaydalar, adət-ənənələr yoxdur. Dövlət

lət dinə qarışmır. Ancaq bildirir ki, bunu edənlər dinin adından istifadə edib, saxtakarlıqla, dələduzluqla məşğuldurlar. Əgər kimsə deyirsə ki, dində belə bir adət var, qarşıma çıxıb, sübut etsin ki, bu cür yemək vermə adəti var. Bu, kiminsə biznesi-

dir, niyə imkan verməliyik ki, vətəndaş soyulsun?"

Əli RAİS,
"Yeni Müsavat"

Dotasiyalı gövşəmə

Zamin Hacı
 zaminhaci@gmail.com

**"Qoy desinlər Qasıməlinin çustu var,
 Kim nə bilir altı yoxdur, üstü var"**

(Azərbaycan ata sözü)

Lerikdə deputata məxsus istirahət mərkəzində vergi müfəttişlərinə hücum, deputatın oğlunun, qardaşı oğlunun və başqa şəxslərin həbsinin axırı necə olacaq? Hazırda bütün zəhmətkeşlərimizi bu düşündürür. Zarafat edirəm, qorxmayın. Zəhmətkeşlərimiz belə problemləri düşünsə nə vardı? Biz xalq olaraq heç vaxt oğruları qnamamışıq, əksinə, hörmətlə yanaşmışıq. Necə deyirlər, tutulmayan oğru, böyüdən-xandan doğru. Çalış, ələ keçməyəsən, qalanı əfsanədir. Bizim camaat insana sərvətinə, evinin, hasarının qəlbiliyinə, arvadının geyindiği şubanın qıllarına, nə bilim, saxladığı məşuqənin silikonlarına görə qiymət verir. Əgər bir kənddə təmiz, düzgün, yalansız, yalaqsız yaşamış adam varsa, onun qara qəpiklik hörməti olmaz. Əksinə, quldurun birinə "Fılan-kəs müəllim" deyib bellərində gözdirlər.

İndi də heç kimin vecinə deyil ki, bu tip axı nə cür deputat qoyulmuşdu, deputat ola-ola bizneslə niyə məşğul olmuşdur. Mənim yadıma gəlir, həmin şəxs bir ara hətta lotuyana formada intervülə paylayırdı, deyirdi Lerikdən hansı uşaq universitetə qəbulda 700 bal toplasa ona maşın bağışlayacağam. Ancaq özünün istirahət mərkəzinin dövlət büdcəsinə ödədiyi vergilər ildə 70 qəpik imiş. Deməli, bu adam illər boyu azərbaycanlıların, həmçinin elə lerikli abituriyentlərin cibinə girməklə pul, sərvət yığmış. Çünki sən normal vergini ödəsən nə qədər uşaq pulsuz təhsil alardı. İndi isə cəmi 25 faizə qədər dövlət təhsili qalıb, qalan hamısı pulludur.

Bu yaxınlarda dəmir yolumuzun zərərli işləməyindən xəbər oxudum. Sən demə, orada son 3-4 ildə yığılan zərər 1 milyard manatı ötmüşdür. Necə olub belə alınıb? Bəlkə 180 manatlıq bileti ilə hər kəsi qorxudub heç işə düşməyən Bakı-Qars dəmir yolunun çəkilişinə axıdılan milyonlardır? 2017-ci ilin sentyabrında açılışı olan bu yolla indiyə qədər 1 nəfər də getməyibdir. Bəs bunu nə üçün tikdik? Türkiyə-Gürcüstan-Azərbaycan dostluğundan yadigar qalsın deyə? Ya Bakı ətrafında elektrik qatırlarının bərpası projələrinə görədir? Axı o yolları da qabaqca niyə sökdülər, niyə təzədən çəkirlər? Sanarsan dəmir yolu da bulvarın daş səkilərinin təleyini yaşayır. Yalnız ehtimallar var, dəmiryolunun zərərli çalışmasının səbəblərini biz bilmirik. Lap bilsək belə, məcbur özümüzü bilməmiş kimi aparaq. Çünki qurdalasan görəcəksən həmin zərərə görə nəinki kiminsə başı ağrıyıb, əksinə, çoxlu medal alan var. "Şərəf", "Şöhrət", "İstiqlal", nə bilim, "İgidliyə görə", "Yaxşı boynuna görə", "Bir ton puluna görə" və sairə medallar.

Dünyanın başqa ölkələrində iqtisadiyyatın zərərli işləyən sahələri müflis olur, yenidən qurulur, tam dayanmağa məcbur olur və sairə, ancaq bizdə tam tərsinədir. Zıyanla işləyənlər hamıdan hörmətlidir. Hətta deyərdim kim daha çox zıyanla işləsə onun daha çox hörməti olur. Absurd görünərsə də belədir. Işıq idarəsindən qaza, sudan kənd təsərrüfatına, təyyarə sürənlərdən eşşək otaranlara qədər hər kəs dövlətdən yardım alır. Yazıçılar, qaçqınlar, rəssamlar, evlilər, boşanmışlar, jurnalistlər, yetimlər, yesirlər, turistlər, yerlilər, gəlmələr, marsiançiklər, əcinnələr, qulyabanılar və sairə - hamısı ağzını açıb dövlət büdcəsinin məmələrini gözləyir. Hətta, təsəvvür eləmək belə çətindir: neft-qaz çıxaran idarəmiz də dövlətdən dotasiya alır! Atalar demişkən, biz gəldik gəlin görməyə, gəlin getdi təzək yığmağa. Dövlət büdcəsi hardasa 60-70 faiz elə o neft idarəsinin hesabına dolur, ta bunlar da onun yardımına məcbur dursaydı, bizim xeyrimiz nədir? O cibimizdən çıxarıb, bu cibimizə qoyuruq, adı da olur iqtisadi inkişaf. Əlbəttə, camaata bunu danışsan deyəcəklər şükür elə, başqa ölkələrin heç cibi yoxdur.

P.S. Türkcə "relaks" sözünün iki anlamı var: rahatlaşma və gevşəmə. Məncə, bizdəki ikinci mənaya uyğun oldu. Yaxşı gövşədidir.

"ABŞ Rusiyanı Gürcüstanın 20% ərazisinin işğalına son qoymağa çağırır". "Yeni Müsavat"ın məlumatına görə, bu sözləri Dövlət Departamentinin mətbuat katibi Morqan Orqatus dünənkı brifinqdə söyləyib. Onun sözlərinə görə, Birləşmiş Ştatlar işğal altındakı ərazilərdə - Abxaziya və Cənubi Osetiyada Kremlin daha da möhkəmlənmək siyasətindən, o sırada harsarların tikintisindən narahatdır.

"Biz bir daha Rusiyanı bu ərazilərdə qanunsuz hərəkətləri dayandıрмаğa, Gürcüstanın 20% ərazisinin işğalına son qoymağa, hərbi qüvvələrini konflikte kimi olan mövqelərə çəkməyə və humanitar kömək üçün məhdudiyəti imkanlar yaratmağa çağırırıq", - deyə Departament rəsmisi əlavə edib.

Bu arada ABŞ Gürcüstanda, bütövlükdə regionda öz hərbi mövcudluğunu gücləndirməkdədir. Gürcü qaynaqlarının məlumatına görə, Birləşmiş Ştatlar qonşu ölkədə tezliklə üç hərbi baza yaratmağı hədəf alıb. Bu yöndə artıq real addımlar atılmaqdadır. Bu da o deməkdir ki, bir müddət sonra Gürcüstanda Amerikanın legitim hərbi qüvvələri Rusiyanın Abxaziya və Cənubi Osetiyadakı qeyri-qanuni, işğalçı qüvvələri ilə qonşu ola bilər.

Təbii ki, bu kimi gelişmələr Azərbaycanın da maraqlarına təsirsiz ötürməyəcək. Söz düşmüşkən, son vaxtlar ABŞ-in ölkəmizə diqqəti də artıb. Vaşinqton işğalçı Ermənistan və separatçı rejimə yardımını kəskin azaltması fonunda Azərbaycana maliyyə dəstəyini əhəmiyyətli ölçüdə artırıb. Bu da gözənləndiyi kimi, İrəvanda panik ovqat yaradıb. Düşmənlər ölkədə haqlı olaraq, Ermənistanın bölgədə Birləşmiş Ştatlar tərəfindən çıxarda edilədiyi və ciddiyyə alınmadığı qənaəti formalaşdırıb.

Hər halda, gerçək belədir ki, Güney Qafqazda işğalla bağlı "tale ortaqları" sayılan Azərbaycan və Gürcüstanın ABŞ, Qərb üçün önəmi artmaqda, adekvat surətdə təcavüzkar Ermənistanın əhəmiyyəti azalmaqdadır. Bu proses işğalçı ölkədə guya qərbyönlü Nikol Paşinyan iqtidara gələndən sonra özünü daha qabanıq bürüzə verməyə başlayıb. Bu da onun göstərir ki, Ermənistan Rusiyanın siyasi-hərbi orbitində qaldıqca, Kremlin bölgədə yeganə legitim hərbi qalası rolunu oynadıqca, ABŞ-dən heç bir siyasi-hərbi və maliyyə dəstəyinə ümid edə bilməz.

Rusiya orbitindən uzaqlaşmaq üçün isə İrəvan ilk növbədə Qarabağ məsələsində konstruktiv mövqə tutmalı, bunun davamı olaraq, qonşu Azərbaycan və Türkiyə ilə siyasi-diplomatik münasibətləri qaydaya salmalıdır. Bununla bağlı ABŞ prezidenti Donald Tramp bu ilin əvvəlində baş nazir Nikol Paşinyana göndərdiyi təbrik məktubunda, eləcə

ABŞ bölgədə Bakı və Tiflisi seçir, İrəvan "ofsayt" da

"Tale ortaqları" olan Azərbaycan və Gürcüstanın Amerika üçün artan önəminin sirri; Vaşinqton regionun qapısını döyür - mühüm gelişmə; Qarabağ məsələsinin ədalətli həlli üçün yeni şərtlər yetişə bilər...

de onun milli təhlükəsizlik məsələləri üzrə müşaviri Con Bolton ötən ilin oktyabrında İrəvanda olarkən açıq mətnlə bəyan ediblər.

Lakin bu mesajların heç birini Nikol Paşinyan ciddiyyə almayıb. Əksinə, Ermənistanın təzə hökuməti də Moskva ilə yaxınlaşma kursunu davam etdirir. Hətta İrəvan Moskvanın istəyi ilə Suriyaya humanitar missiya göndərib - hansı ki, ABŞ-in sərt reaksiyasına səbəb olub. Vaşinqton İrəvanı Amerikanın düşmənlərinə, "qaniçən Bəşər Əsəd rejiminə və Rusiyaya dəstək verməkdən" suçlayıb. Rəsmi Vaşinqtonun Gürcüstan və Azərbaycanına artan diqqəti həm də Ermənistanın Rusiyaya vassal sədaqətinə cavab sayıla bilər...

"Gürcüstanda ABŞ-in hərbi bazasının yaradılması söhbətləri çoxdan gedir. Bu məsələ Saakaşvilinin vaxtından gündəmdədir". Bu sözləri Axar.az-a açıqlamasında politoloq Əhəd Məmmədli deyib. O bildirib ki, ABŞ-in bu istəyi İvanışvili dövründə səngisə də, son dönmə aktuallığı yenedən artıb.

"Rusiya Gürcüstanda mövqelərini qaytarmaq üçün bir neçə cəhd etdi. Lakin Tiflis buna ciddi müqavimət göstərdi: gürcü parlamentində məlum hadisə, onun ardınca rus konsulluğunun mühasirəyə alınması, müxalifətin mitinqləri və s. Muxtariyyətlərindən yalnız Acarstanı əlində saxlayan Gürcüstan görür ki, bu bölgədə Rusiya güclüdür və bundan narahat olmaya bilməz. Görünür ki, Gürcüstan Rusiyanın

hücumlarına adekvat cavab kimi ölkəsində ABŞ bazalarının yerləşdirilməsindən başqa çarə görmür", - deyə politoloq qeyd edib.

Onun fikrincə, ABŞ-in öz bazalarını Gürcüstanda yerləşdirməsi regiona heç bir təhlükə vəd eləmir: "Zatən, regionda - Ermənistan artıq rus hərbi bazaları var. Gürcüstanda ABŞ, Azərbaycanda isə Türkiyə bazalarının olması, əksinə, bir ölkənin başqa bir ölkəyə basqısının qarşısını alacaq. Bu da Cənubi Qafqazın hansısa ölkənin vassalı olmaqdan qurtaracaq".

Siyasi şərhçi ABŞ hərbi bazalarının Gürcüstanda yerləşdirilməsini Azərbaycanın xeyrinə olan məqam sayır: "ABŞ bazasının Azərbaycan yaxınlığında yerləşdirilməsinin bizə daha çox müsbət təsiri var, nəinki mənfi. Regionda ABŞ bazalarının olması Rusiyanın əllərini qısaldacaq. Rusiyanın Cənubi Qafqazda əllərinin qısılması isə Azərbaycanın xeyrinədir. Çünki Rusiya Azərbaycanın düşməni Ermənistanla siyasi-iqtisadi-hərbi ittifaqdadır. Düşmənimizin dostunun xeyrinə olmayan nəse düşmənimizin də əleyhinədir. Bu isə avtomatik bizim xeyrimizə çevrilir. Sabah Qarabağ cəbhəsində hər hansı genişmiqyaslı bir hərbi əməliyyatda ABŞ-in yaxınlıqda olması düşmənimiz Ermənistanın müttəfiqi Rusiyaya alternativ gücdür. Azərbaycan bu alternativ gücdən dolayısı ilə istifadə edə bilər. Bu həm də Türkiyə hərbi bazalarının Azərbaycana gelişini tezləşdirə bilər. Bu isə iki NATO ölkəsinin Cə-

nubi Qafqazda hərbi bazasının olması deməkdir. Nəticədə regionda güclərin balansı dəyişmiş olar. İndiki situasiyada regionumuzda güclərin balansının Rusiyanın əleyhinə çevrilməsi Azərbaycanın ziyanına deyil. Əlbəttə, Azərbaycan üçün Rusiya və ya ABŞ-in heç bir fərqi yoxdur. Azərbaycan üçün əsas olan milli maraqlarıdır".

Politoloq bildirib ki, Rusiya mövqeyini dəyişsə və Qarabağın qaytarılmasında Azərbaycanın yanında olsa, o zaman bu, hər şeyi dəyişər: "Əgər Rusiya Azərbaycana münasibətini daha da müsbətə dəyişsə və Qarabağımızın qaytarılmasında bizə maneçilik törətməsə, onda biz də bu məsələdə yanaşmamızı Moskvanın xeyrinə dəyişə bilərik. Azərbaycan üçün əsas öz maraqlarıdır. Rusiyaya indiki məqamda Ermənistan dan çox Azərbaycan lazımdır. Düşünürəm ki, Moskva bu haqda ciddi düşünüb Bakıya dost əli uzatmalıdır. Moskva-Ankara-Bakı üçbucağı hər üç ölkə üçün ən sərfəli gedişətdir. Ankara ilə Bakı buna razıdır. Son söz indiki Moskvadadır. Rusiya bu məsələdə tələsməlidir, çünki Vaşinqton Güney Qafqazın qapısını döyməkdədir".

Bölgə ətrafındakı son mühüm gelişmələr göstərir ki, ABŞ bölgədə strateji seçimini Azərbaycan və Gürcüstanın xeyrinə etməkdə, Ermənistan isə regionda bir az da "ofsayt" və "izqoy" duruma itələnməkdədir...

□ "Yeni Müsavat"ın analitik xidməti

Həftə sonu Türkiyədə iqtidarda olan Ədalət və İnkişaf Partiyasının (AKP) yaranmasının 18 ilini təntənəli qeyd ediləcək. Təsis olunduğu ildən bir il sonra hakimiyyətə gələn AKP iqtidarının son 17 ildə Türkiyədə görüldüyü işlər və hazırkı durumuna Bakıdan qiymətləndirmə necədir?

Politoloq Əhəd Məmmədli "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, 18 ildə ardıcıl bütün seçkilərdə qalib gəlmək fenomenal göstəricidir. "AKP təkə Türkiyə deyil, region, dünya siyasətinə yeni üfüq, yanaşma, yol gətirdi. AK Partiya Türkiyəni yenidən böyük dövlətə çevirdi. Türkiyə ortabab kənd təsərrüfatlı Şərqi Avropa ölkəsindən Avropa və regionun aparıcı, güclü lider dövlətinə çevrildi. "Teksun" marqarın yağı istehsal edən ölkədən tank, qırıq istehsal edən dövlət oldu. Türkiyə ABŞ, Avropa Birliyi, Rusiya, Çin kimi dünya liderlərinin bərabərhüquqlu tərəf müqabilinə çevrildi. İndi Vaşinqton, Brüssel, Moskva, Pekin kimi dünya paytaxtları ilə yanaşı Ankaranın da adı çəkilir. Çox yox, 10 il bundan əvvəl belə bir yanaşma, mənzərə mümkün idi? AK Partiyasının dövründə geridə qalmış Anadoluya böyük investisiyalar, vəsaitlər yatırıldı. AKP göstərdi ki, Türkiyə təkə İstanbul-Ankara-İzmirdən ibarət deyil. AK Partiya yeganə siyasi qüvvədir ki, kürdlər yaşayan bölgədə PKK-nın səslərini parçaladı".

Bəs indiki durum necədir? Ekspert: "Bir partiyanın eniş dövrünün başlaması üçün gerek bu siyasi qüvvə ölkə boyu hansısa seçkiləri udusun. Bu baş vermədiyi üçün hansısa enişdən danışmaq olmaz. İş olan yerdə səhvlərin də olması təbii. Əsas işin olması, davam etməsidir. Seçkilər dövründə

Ərdoğanın partiyasının 18 yaşı tamam oldu - Bakıdan iki fərqli baxış

Əhəd Məmmədli: "AK Partiyasının gələcəyi Türkiyənin gələcəyidir"
Elsən Mustafayev: "AKP dönəmi bitmək üzrədir"

yalnız bir dəfə AK Partiya 50+% səsi götürməmişdi. O da Davudoğlunun baş nazir olan vaxtında oldu. Həmin dövrdə xarici siyasətdə də Türkiyə Rusiya ilə ciddi böhrana girdi. Ərdoğan işlərə müdaxilə edəndən sonra vəziyyət düzəldi. Həm parlament qazandı, həm də Rusiya ilə münasibətlər düzəldi. Bunları çıxmaq şərti ilə AK Partiya bütün seçkilərdə ona lazım olan bəyri aşır, istədiyi kimi tək hakimiyyət olaraq ölkəni düzgün istiqamətdə idarə edir. AK

Partiyasının gələcəyi Türkiyənin gələcəyidir".
Beynəlxalq əlaqələr üzrə ekspert Elsən Mustafayev AKP iqtidarının fəaliyyətinə tənqidi yanaşır: "AKP hakimiyyətə Türkiyə siyasətində gərginliyin hökm sürdüyü, iqtidarların tez-tez dəyişdiyi, bunun isə ölkənin siyasi və iqtisadi həyatına mənfi təsirləri olan vaxtı gəlib. Hesab edirəm ki, həmin dövr türk xalqının ən doğru seçimi olmuşdu. Əhəmiyyətli isə o oldu ki, AKP iqtidara koalisiyasız, tək

gəldi. Bu isə uzun illər idi ki, Türkiyədə mümkünsüz idi. Hakimiyyətlərinin ilk illərində ölkənin bütün sahələrində sabitlik yaradıb inkişafa doğru hərəkət başlasa da, bununla paralel AKP Türkiyədəki oturuşmuş siyasi sistemi dəyişməklə bağlı ilk vaxtlar gizli, sonralar isə açıq fəaliyyətə başladılar. AKP iqtidarının ilk 10 illik fəaliyyəti ilə son 8 illik fəaliyyətləri arasında kəskin fərqlər var. TC-nin qurucusu Mustafa Kamal Atatürkə qarşı açıq hücumların başlaması

da bu partiyanın iqtidarı dövrünə düşür. Türkiyədə hər zaman toxunulmaz sayılan, Cümhuriyyətin qarantı hesab olunan ordunun zəiflədilməsi, müxtəlif saxta ittihamlarla generalların, yüksək cinli zabitlərin həbsi ən böyük səhvlərdən biri idi. Ordunun nüfuzunun böyük olduğu zamanlarda heç bir partiya layiq oldu-olmadı hakimiyyətdən ikəlli yapışmırdı, ölkədə korrupsiya, siyasi partiyalar arasında gərgin münasibətlər indiki həddə deyildi. Bu gün isə məlum siyasət siyasi tərəflər arasında düşmənçilik həddindədir. Təsəvvür edin ki, daxili işlər naziri yerləre yazılı əmr göndərir ki, müxalifət nümayəndələri şəhid cənazələrinə buraxılmasın. Hansı ki, 18 il öncə bunu təsəvvür etmək belə mümkün deyildi. Ən əsası isə bu dövr ərzində Türkiyənin böyük dövlətlərlə aralarında olan problemlər daha da artıb. Əvəzində Rusiya ilə şübhəli iqtisadi və hərbi əməkdaşlıqlar inkişaf edib. NATO üzvü olan bir dövlətin onu hər zaman çökdürmək, ərazisini parçalamaq istəyən bir dövlətə əlaqələrinin gələcəkdə problemlər yaradacağı ehtimalları böyükdür. Amma

Türkiyəyə qarşı hansısa təhlükə törətməyən, eyni zamanda onlarla dostluqdan dövlətin xeyrinə hər zaman yararlanması mümkün olan ABŞ və İsrailə əlaqələrin pisləşməsi də yanlış siyasətin nəticəsi kimi dəyərləndirilə bilər. AK Partiyasının eniş dövrü hakimiyyətlərinin ilk 5 illiyindən başladı. Həmin vaxt bu proses zəif gəldisə, sonradan daha sürətlə davam etdi. Hazırda partiya kollektiv fikir adamlarının birliyindən çıxıb bir nəfərin partiyasına çevrilib. Türkiyədə isə belə hallar qəbul olunmur. Ölkə konstitusiyasının dəyişdirilib parlamentli üsuldan prezident üsuluna keçilməsi də inanılmaz bir sonradan ciddi narazılıq yaratdı. Son bələdiyyə seçkilərində Türkiyədə böyük şəhərlərin əksəriyyətinin bələdiyyə başçıları müxalifətdən seçilməsi AKP-yə etimadsızlığın nəticəsi idi. AKP-nin vaxtilə qurucularından olmuş, hakimiyyətdə yüksək vəzifə tutmuş siyasətçilərin bir hissəsi partiyadan çıxaraq müxalifət partiyalarına üz tutublar. Bir hissəsi isə yeni partiyanın yarandığını elan ediblər. Bu onu deməyə əsas verir ki, yaxın gələcəkdə AKP dönəmi bitmək üzrə ola bilər. Türkiyə Cümhuriyyəti Atatürk dövründən sonra heç zaman bir partiyanın taleyindən asılı olmayıb. Hesab edirəm ki, yenə də elə olacaq. Kimin hakimiyyətə gəlməsindən asılı olmayaraq Cümhuriyyət yaşayacaq, bunun qarantı isə hər zamankı kimi türk xalqıdır".

□ **Cavansir ABBASLI,**
 "Yeni Müsavat"

MDB Azərbaycanca nə verdi, nə aldı?

Ukrayna daha bir neçə əməkdaşlıq sazişini dayandırdı; Gürcüstanda isə MDB-dən çıxmağa peşman olan siyasətçilər dilə gəlib

Ukrayna daha bir neçə əməkdaşlıq sazişini dayandırdı. Bu barədə rəsmi Kiyev məlumat yayıb. Qeyd edək ki, Kırımın işğalından sonra bu ölkənin MDB-də fəaliyyəti tam formal xarakter daşıyır. Gürcüstan parlamentinin sabiq spikeri, müxalifət liderlərindən biri sayılan Nino Burcanadze isə bugünlərdə deyib ki, Gürcüstanın Müstəqil Dövlətlər Birliyindən (MDB) çıxması yanlış idi. 2008-ci il hadisələrinə görə MDB-dən çıxmaq Gürcüstan müsbət nəşə verməyib. 1993-cü ilin oktyabrında MDB-yə üzv qəbul edilən Gürcüstan 2008-ci ilin avqust ayında rus ordusunun Gürcüstanı daxil olmasından sonra-avqustun 13-də MDB üzvlüyündən çıxıb.

Qeyd edək ki, Müstəqil Dövlətlər Birliyi keçmiş SSRİ ölkələrinin bir çoxunun birləşdiyi dövlətlərarası birlikdir. Qərargahı Belarusun paytaxtı Minsk şəhərində yerləşir. Təşkilat, 8 dekabr 1991-ci ildə yaradılıb. İlk dövrə 3 dövlət-Rusiya, Ukrayna, Belarus tərəfindən qurulub. MDB-nin qurulması haqqında ilkin razılıq 1991-ci il dekabrın 8-də qəbul edililib. Bu dövlətlər SSRİ-nin dağılmasının-SSRİ faktiki olaraq 25 dekabr 1991-ci il Qorbaçovun istefasından sonra dağıldı-labüdlüyünü anlayır və öz aralarında sonralar siyasi, iqtisadi,

mədəni əlaqələri genişləndirmək üçün bu qurumu təşkil etdilər. Həmçinin MDB SSRİ-nin "mədəni dağılmasını", onun mülklərini keçmiş İttifaq ölkələri arasında paylaşdırmaq üçün təşkil edilmişdi. Daha sonralar Azərbaycan, Ermənistan, Qazaxıstan, Qırğızıstan, Moldova, Tacikistan, Türkmənistan, Özbəkistan 21 dekabr 1991-ci ildə Alma-Atada Rusiya, Ukrayna və Belarus ilə birlikdə MDB-yə qoşulmaq haqqında razılığa gəliblər.

Azərbaycan Parlamenti bu qərarı yalnız 1993-cü ilin sentyabrında ratifikasiya edib

və MDB-nin tam hüquqlu üzvü olub.

MDB-nin Nizamnaməsinə görə təşkilata yeni üzvlərin qəbul edilməsi üzvlərin birgə razılığı ilə əldə edilir.

Hazırda Azərbaycan, Belarus, Ermənistan, Qazaxıstan, Qırğızıstan, Moldova, Özbəkistan, Rusiya və Tacikistan MDB-nin üzvlüdürlər.

Türkmənistan 2005-ci ildən MDB-də müşahidəçi kimi fəaliyyət göstərir. Ukrayna 2014-cü ilin mart ayında Rusiya ordusunun Kırımı ələ keçirməsindən sonra MDB-nin üzvlüyündən çıxıb.

MDB-nin işçi dili rus dilidir. Bu qurumda əsas söz sahibi də əslində Rusiyadır.

Gürcüstan isə 2008-ci ilin avqust ayında Rusiya ordusunun Gürcüstan ərazisinə daxil olmasından sonra-avqustun 13-də MDB üzvlüyündən çıxıb.

Gürcüstandan fərqli olaraq Azərbaycan hazırda MDB-nin

üzvüdür. Azərbaycanın da torpaqları işğal altındadır. MDB-yə üzv olmağımız Azərbaycana indiyə qədər nə verib, bizdən nə alıb? MDB-yə üzvlük bizə lazımdır mı?

Qarabağ Azadlıq Təşkilatının sədri Akif Nağı "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Rusiya rəhbərliyi MDB-yə üzvlük məsələsinə çox həssas yanaşır. Bu quruma üzv olub-olmamaq Rusiyaya münasibət məsələsidir. Ona görə də Azərbaycanın MDB-dən getməsi bu gün aktual deyil. MDB-yə üzvlük Azərbaycana xüsusi nə isə qazandırmayıb, eyni zamanda xüsusi nələrisə itirməyimizə gətirib çıxarmayıb: "Mən hesab edirəm ki, biz 1992-1993-cü illərdə MDB-yə üzv olsaydıq Dağlıq Qarabağ məsələsi başqa yöndə həll oluna bilərdi. Amma o da var ki, 1994-cü ildə daxil olduq, bu günə qədər də heç bir müsbət nəticə olmadı. Ona görə də məsələyə tarixi şərait

mövqeyindən yanaşmalıyıq. Əlbəttə, MDB-yə üzv olmağımız Qarabağ məsələsinin həllində bizə bir şey vermədi, Amma eger üzv olmasaydıq, bu gün hansı situasiya ilə üz-üzə dayanmışıq olardıq? Bu sualın birmənalı cavabı yoxdur. Mən şəxsən hesab edirəm ki, MDB-yə üzv olmaqdan, Rusiyanın təsir imkanlarından kəfiyyət qədər yararlanma bilməmişik. Biz MDB-nin üzvü olmaqda davam etməliyik, amma bundan, o cümlədən Rusiya, Qazaxıstan kimi oraya üzv ölkələrin təsir imkanlarından istifadə etməyi bacarmalıyıq".

Siyasi ekspertlərin də rəyi MDB məsələsində birmənalı deyil. Bəzi siyasi ekspertlər hesab edir ki, MDB süni qurum-

dur və artıq öz funksiyasını bitirib. İndiki mərhələdə MDB çərçivəsində keçirilən görüşlər, sadəcə, klub xarakterli daşıyır. Beynəlxalq münasibətlərdə önəminə görə MDB-yə nəinki birinci, hətta ikinci məsələ kimi də baxılmır. MDB SSRİ-nin dağılmasını tarazlamaq üçün yarandı və bu mənada öz missiyasını yerinə yetirib. MDB ilə bağlı başqa gözləntilər yoxdur. MDB son illərdə ciddi qərarlar qəbul etməyib. Prezidentlər bu qurumda vaxtaşırı görüşüb heç bir ciddi qərar qəbul etmədən dağılışırlar.

Artıq demək olar ki, MDB adlı təşkilat qeyri-formal təşkilat kimi qalıb.

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
 "Yeni Müsavat"

Cari ilin ilk 6 ayında İrana gedən vətəndaşlarımızın sayı kəskin artıb və 1 milyon nəfəri ötürüb. Belə ki, 2019-cu ilin yanvar-iyul aylarında 3 milyon 115,1 min nəfər Azərbaycan vətəndaşı xarici ölkələrə səfər edib. Dövlət Sərhəd Xidmətinə istinadən xəbər verir ki, bu, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 23,9 faiz artıqdır. Ölkə vətəndaşlarının 37,8 faizi İrana, 28,1 faizi Gürcüstana, 17,7 faizi Rusiya Federasiyasına, 11 faizi Türkiyəyə, 5,4 faizi digər ölkələrə gedib. Başqa sözlə, Bu dövrdə İrana 1 177,5 min nəfər, Gürcüstana 875 min nəfər, Rusiyaya 551,4 min nəfər, Türkiyəyə isə 342,5 min nəfər azərbaycanlı səfər edib.

Maraqlıdır ki, turizm mövsümünün gücləndiyi yayın ilk iki ayında - iyun-iyul aylarında da İrana səfər edənlərin sayı digər ölkələrdən daha çox olub. Belə ki, son iki ayda İrana 361,5 min nəfər, Gürcüstana 317 min nəfər, Rusiyaya 173,3 min nəfər, Türkiyəyə isə 140,2 min nəfər səfər edib. Bu o deməkdir ki, İrana səfər edənlərin əksəriyyəti qonşu ölkəyə turizm deyil, ticarət və ənənəvi olaraq müalicə məqsədilə gedir. Xaricə gedənlərin 64,7 faizini kişilər, 35,3 faizini qadınlar təşkil edib.

Bu dövrdə İrana gedən Azərbaycan vətəndaşlarının sayı 61,8 faiz, Gürcüstana gələnlərin sayı 12,4 faiz, Rusiya Federasiyasına gələnlərin sayı 7,7 faiz, Türkiyəyə gələnlərin sayı isə 3,7 faiz artıb. Azərbaycan vətəndaşlarının 82,7 faizi xaricə dəmir yolu və

Azərbaycanlıların İrana axın etməsinin 3 əsas səbəbi...

Ekspert: "Ticarət və səhiyyə xidmətlərindən istifadə, dini ayinlərin icrası məqsədi üstünlük təşkil edir"

avtomobil, 16,5 faizi təyyarə, 0,8 faizi isə gəmi ilə gedib.

Bu statistikada əsas diqqət çəkən məqam İrana gedən azərbaycanlıların sayının artmasıdır. Məlum olduğu kimi, İranda ərzaq və digər gündəlik tələbat məhsullarının, çehizlik əşyaların qiymətinin ucuz olması azərbaycanlıların, xüsusən də bu ölkə ilə həmsərhəd rayonların əhalisinin İrana səfər etməsinə səbəb olur. Sərhəddə yaxın kəndlərdə yaşayanlar bəzən gün ərzində bir neçə dəfə sərhədi keçib geri dönür, həm özlərinin aylıq tələbatını ödəyəcək həcmdə mal və məhsul gətirir, həm də bu məhsulların

xırda ticarəti ilə məşğul olurlar. Digər tərəfdən, Azərbaycan vətəndaşları İrana həm də müalicə üçün gedir. Turizm məqsədilə səfərlər elə də üstünlük təşkil etmir. Yalnız İranda yerləşən dini ziyarətgahlara, xüsusən də şiə təriqətində olanlar 8-ci imam Rzanın (ə) məzarının olduğu Məşhəd ziyarətinə gedənlərin də sayı artır.

Bəs görəsən, bu mövzuda iqtisadçı ekspertlər nə düşünür? "Yeni Müsavat" üçün mövzunu şərh edən iqtisadçı ekspert Rəşad Həsənov bildirdi ki, Azərbaycan İran arasında gediş-gəliş, turizm əlaqələrinin geniş miqyasda olmasının fundamental səbəbləri də var: "Bu səbəblərdən birincisi İranda 30 milyon azərbaycanlının yaşamasıdır. Eyni xalqdır və bu da münasibətlərin formalaşmasında mühüm rol oynayır. Azərbaycanlıların ən çox səfər etdiyi ölkələrə baxmış olsaq, 90,5 faizi 4 ölkəyə Gürcüstan, Rusiya, Türkiyə və İrana səfər edir. Bu da istehlak gücünün zəif olması və uzaq ölkələrə səfərin nisbətən baha başa gəlməsidir. Eyni zamanda azərbaycanlıların xarici ölkələrə səfərlərinin əksər hallarda məqsədi heç də həmişə turizm olmur. Bu, Gürcüstan, Rusiya, Türkiyəyə səfərlərdə də özünü göstərir. Burada ticarət və səhiyyə xidmətlərindən istifadə məqsədi üstünlük təşkil edir.

İranda da vəziyyət təxminən oxşardır.

Ekspertin sözlərinə görə, Azərbaycan vətəndaşları İrana çox zaman gündəlik tələbat məhsullarının istehlakı və kiçik ticarət məqsədilə, eyni zamanda səhiyyə xidmətlərindən istifadə məqsədilə ge-

dirlər: "İrana turist səfərlərinin sayı aşağıdır. Üçüncü yerdə dini ayinlərin icrası məqsədilə səfərlər durur. İslamın şiə qolunun daşıyıcıları oradakı ziyarətgahlara səfər edir. Həmçinin İranda müşahidə edilən böhran, tətbiq edilən sanksiyalar bu ölkənin valyutasını sürətlə ucuzlaşdırdı. Bu da son nəticədə İranda məhsulların qiymətinin ucuzlaşmasına gətirib çıxarıb və Azərbaycanın İrana həmsərhəd kəndlərinin əhalisinin səfərini stimullaşdırır".

R.Həsənov hesab edir ki, son illər əhalinin alıcılıq qabiliyyətinin aşağı düşməsi də bu məsələdə rol oynayır:

"2015-ci il böhranından sonra Azərbaycanda əhalinin alıcılıq gücü aşağı düşdü. Azərbaycanlı istehlakçılar nisbətən aşağı keyfiyyətli məhsulların istehlakçısına çevrildilər. Bu da İran kimi ölkələrdən idxal olunan məhsullara daxili bazarda tələbatı artırır, gediş-gəlişin də artmasına səbəb olur".

□ **Nərgiz LİFTİYEVƏ,**
"Yeni Müsavat"

Çörəyimizə daha yağ sürtmürük - kərə yağı yeyənlər 28 faiz azalıb

Natiq Cəfəri: "Bu, qiymətlərdəki bahalıqla bağlıdır"

Seyfəddin Əsəd: "Azərbaycanda təmiz kərə və bitki yağı tapmaq müşkül məsələdir"

Azərbaycanda kərə yağının istehlakı kəskin şəkildə azalıb. Dövlət Statistika Komitəsinin açıqladığı ərzaq balansından aydın olur ki, 2014-cü ildə ölkədə adambaşına illik kərə yağı istehlakı 4,7 kiloqram təşkil etsə də, 2018-ci ildə bu, 3,3 kiloqrama düşüb.

2018-ci ildə Azərbaycan əhalisi 32 min tondan artıq kərə yağı istifadə edib, bu da əvvəlki ildən 4,1 faiz azdır. Ötən il kərə yağı idxalı (9 759 ton) 9,5 faiz, yerli istehsal isə 6,6 faiz (23 638 ton) azalıb. Komitənin məlumatından o da aydın olur ki, 2014-cü ilə müqayisədə (44 472 ton) Azərbaycanda kərə yağı istehlakı 28 faiz azalıb.

Qeyd edək ki, Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının tərtib etdiyi qida normasına görə, sağlam inkişafı təmin etmək üçün bir nəfər il ərzində 7,2 kiloqram kərə yağı istehlak etməlidir. Bu isə o deməkdir ki, Azərbaycan əhalisi kərə yağını bu normadan 2 dəfədən də az istehlak edir.

Statistika Komitəsinin məlumatına görə, kərə yağının istehlakı azalsa da, əvəzində bitki yağları və marqarının istehlakı artır. Belə ki, ölkədə yerli istehsal və idxal hesabına marqarın yağının istehlakı 2015-ci ildəki 13 min tondan (adambaşına 1,4 kq) 2018-ci ildə 32,3 min tona

(adambaşına 3,3 kq) yüksəlib. Bu məhsulun idxalı 2015-ci ildəki 205 tona qarşı ötən il 3 min 302 tona çatıb. Yerli istehsal isə 25 min tondan 47,2 min tona qədər artıb. Bu müddətdə marqarının ixracı da müvafiq olaraq 16 600 tondan 2 744 tona düşüb.

Bitki yağlarına gəlincə, onların ərzaq məhsulu kimi istifadəsi 2015-ci ildə 119 min 672 ton, 2018-ci ildə isə 148 min 517 ton olub. Bu, adambaşına 12,6 kiloqramdan 15,1 kiloqrama qədər artım deməkdir.

Maraqlıdır ki, istehlak artsa da, bitki yağlarının yerli istehsalı kəskin azalıb. Belə ki, istehsal 2015-ci ildə 106 min 645 ton, 2018-ci ildə isə 71 min 143 ton təşkil edib. Əvəzində idxal artıb - müvafiq olaraq 129 min 126 tondan 150 min 534 tona. İxrac da kəskin azalıb - 2015-ci ildəki 59 min 529 tondan ötən il 14 min 501 tona qədər.

Qeyd edək ki, Azərbaycanda 3 növ yağdan ən ucuzu marqarın yağıdır. Hazırda müxtəlif qarışıqlardan hazırlanan marqarın yağlarının kiloqramı 2,5-5 manat arasında dəyişir. Bitki yağlarından istehsal ölkəsindən asılı olaraq günəbaxan yağının litri 2,5-4,5 manat, qarğıdalı yağının litri 3,2-5,6 manat, zeytun yağının litri 8-15 manat arasında dəyişir.

Azərbaycanda kərə yağının istehlakı niyə azalıb? Burada son illərdə sağlam həyat tərzini kərə yağından deyil, bitki yağlarından istifadənin təbliği olunması nə qədər rol oynayır?

Sualları cavablandıran iqtisadçı-ekspert Natiq Cəfəri

bildirir ki, ölkə əhalisinin kərə yağından istifadəni belə kəskin məhdudlaşdırmasında əsas rol oynayan faktor qiymətdir: "Məlum devalvasiya və böhrandan bəri - son beş ildə Azərbaycanda kərə yağının qiyməti iki dəfədən də çox artıb. Təxminən 6-7 manatdan 15-17 manatadək artım olub. Bu gün hətta istehsalçı ölkədən və keyfiyyətindən asılı olaraq 20-22 manata satılan kərə yağları da var. Bu isə kərə yağı istehlakının azalmasına, azgəlişli ailələrin alternativ yağlara - bitki və marqarından istifadəyə keçməsi

nə səbəb olub. Burada da problem ondan ibarətdir ki, keyfiyyətli bitki yağlarının da qiyməti ucuz deyil. Bazarda isə hazırda ucuz bitki yağları üstünlük təşkil edir ki, bu da onların keyfiyyətini ciddi şübhə altına almağa əsas verir".

Ekspert bildirir ki, kərə yağının insan orqanizminə zərərli olmasına dair formalaşmış rəy son illərdə xeyli dəyişib: "Yeni son illərdə kərə yağının insan orqanizmi üçün zərərli deyil, əksinə, faydalı olduğuna dair çoxsaylı elmi tədqiqatların nəticələri açıqlanıb. Kərə yağı belə zərərli olsaydı, Avropa və digər inkişaf etmiş ölkələrin əhalisi onu istehlak etməzdilər. Əksinə, son illərdə bir çox ölkələrdə bizi bitki yağları, ümumiyyətlə, qadağan olunub. Məsələn, palma yağı. Bizdə isə palma yağının istehlakı sürətlə artır".

Tanınmış həkim, xalq təbabəti ilə müalicəyə üstünlük verən Seyfəddin Əsədin "Yeni Müsavat"a dediyyə görə, təmiz kərə yağının insan orqanizmi üçün böyük faydaları var: "Gündə hər insan 50 qram təmiz kərə yağı istehlak etməlidir ki, orqanizm normal inkişaf etsin. Heyvani yağlar orqanizmdə maddələr müba-

diləsinə tənzimləyir, hüceyrələrin normal inkişafına səbəb olur".

S.Əsəd bildirir ki, bu gün Azərbaycanda təmiz kərə yağının tapılması böyük problemdir: "Ayrı-ayrı ölkələrdən idxal olunan, eləcə də ölkədə istehsal edilən və kərə yağı adı ilə satılan yağların tərkibində qatışıqlar həddindən artıq çoxdur. Bu yağların istehlakını mən bir həkim kimi vətəndaşlara tövsiyə etmirəm. Tapa bilsələr, vətəndaşlarımız təmiz nehrə yağı istehlak etsinlər. Mən özüm də nehrə yağından istifadə edirəm. Kərə yağından az istifadəni yalnız hədsiz kök, xolesterini yüksək olan, damarlarında daralma müşahidə edilən insanlara tövsiyə edirik".

Bitki yağlarına gəlincə, həkim deyir ki, insan bu yağların da təmizləndirilmədən istifadə etməlidir: "Təəssüf ki, hazırda Azərbaycanda təmiz bitki yağını tapmaq da müşkül məsələdir. Vətəndaşlarımız gərək burada da ehtiyatlı olub, keyfiyyətsiz bitki yağlarından istifadə etməsinlər".

Qeyd edək ki, Azərbaycanda istehlakı sürətlə artan marqarın yağları bütün dünyada insan orqanizmi üçün ən zərərli yağlardan biri hesab olunur. Əsasən şirniyyat, qənnadı sənayesində istifadə olunan bu yağların istehlakı inkişaf etmiş ölkələrdə getdikcə azaldılır...

□ **Dünya SAKİT,**
"Yeni Müsavat"

Ermənistanla sərhədimizin Qazax istiqamətində Dövlət Sərhəd Xidməti (DSX) bölmələrinin yeni mövqelər tutmasından sonra cəbhə xəttinin xeyrimizə dəyişməsi son günlərin əsas müzakirə mövzularından biri olaraq qalır. Rəsmi qaynaqlar cəbhə xəttinin bu istiqamətində baş verənlərin detallarını açıqlamasa da, azərbaycanlı hərbi ekspertlər öz mənəblərinə istinadla bildirirlər ki, DSX hərbiçiləri Babəkər dağında dörd yüksəklikdə möhkəmlənib. Nəticədə Qazax rayonunun təmas xəttinə ən yaxın olan İkinci Sıxlı kəndinin əhalisi indi daha təhlükəsiz şəraitdə yaşamaq imkanı qazanıb.

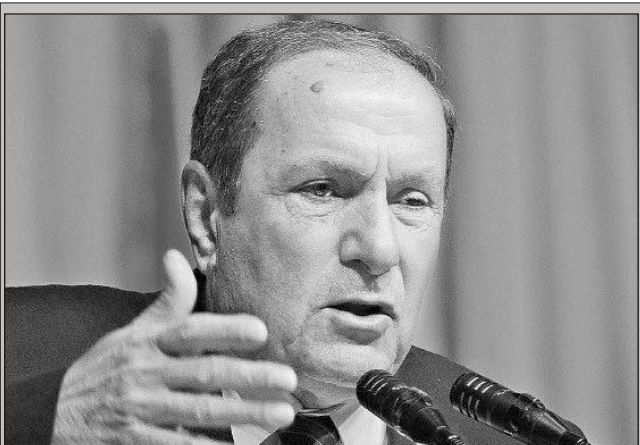
Oleq Kuznetsov

Yerli və əcnəbi ekspertlər Azərbaycan tərəfinin bu uğurlu irəliləyişini həm də Qarabağ konfliktinin mümkün hərbi həll kontekstində izah edirlər.

“Dövlət Sərhəd Xidməti çətin, çoxfunksiyalı, spesifik və qapalı orqanıdır. Hər dövlət onu tam həcmdə ayrıca qurum kimi yarada bilmir.

Azərbaycanda buna nail olunub - hansı ki, bu da qeyd edilən məsələdə ölkənin öz suverenliyini təmin etmək imkanlarını sübuta yetirir”.

“Yeni Müsavat”ın məlumatına görə, bunu Axar.az-a açıqlamasında Rusiya Federasiyasının Təhlükəsizlik Xidmətinin Moskva Sərhəd İnstitutunun keçmiş müəllimi, rusiyalı ta-

Ter-Petrosyandan həmlə: rusfoblar Ermənistan XİN-i ələ keçirir

Ermənistanın Xarici İşlər Nazirliyində ciddi struktur və kadr dəyişiklikləri ola bilər. Bu məlumatı “Ermənistanın səsi” qəzeti öz mənbələrinə istinadən yayıb (Axar.az). Məlumatla görə, tezliklə XİN-dəki peşəkarların Ermənistanın eks-prezidenti Levon Ter-Petrosyanın komandasından olan latent rusfoblarla əvəzlənməsi nəzərdə tutulur.

Qəzet hazırda Ermənistan hakimiyyətində olan antirus qüvvələrə Vladimir Karapetyanın, Levon Xaçaturyanın və Viktor Biyaqovun rəhbərlik etdiyini bildirib. Belə ki, bu qrupun üzvü olan Vladimir Karapetyanın (Paşinyanın mətbuat katibi - red.) tezliklə Ermənistan xarici işlər naziri təyin olunacağı, Biyaqovun isə XİN rəhbərinin müavini Şavarş Köçəryanı əvəzləyəcəyi və Rusiya ilə münasibətləri kurasiya edəcəyi vurğulanıb. Levon Xaçaturyanın isə Sankt-Peterburqa baş konsul olaraq göndiriləcəyi bildirilib.

Qeyd edək ki, Biyaqov hazırda Ermənistanın KTMT-dəki daimi nümayəndəliyinin rəhbəridir, Xaçaturyan isə Ermənistan xarici işlər nazirinin müşaviridir. Biyaqov həmçinin əvvəllər Ermənistan parlamentinin aparatının xarici əlaqələr idarəsinə rəhbərlik edib və Levon Ter-Petrosyanın həyat yoldaşının qohumudur. Xaçaturyan isə əvvəllər Qazaxıstan, Gürcüstan və Qırğızıstanda səfir kimi çalışıb, 2008-ci ildə Petrosyana açıq dəstək verən üç səfirdən biri olub.

Ermənistanla sərhədlər gücləndirilir - həm də Qarabağa görə...

Azərbaycan DSX bölmələrinin son uğurlu əməliyyatları işğalçıya növbəti sərt mesajdır; rusiyalı politoloq: “İrəvan Bakının bu addımları nəticəsində çox narahat vəziyyətə düşüb”

rixçi Oleq Kuznetsov deyib. Onun sözlərinə görə, hazırda Azərbaycan DSX-sinin qarşısında duran əsas məsələlər dövlət sərhədinin Gürcüstan hissəsinin delimitasiyası, Ermənistan hissəsinin taleyinin həll edilməsindən ibarətdir.

“Bu istiqamətlərin hər biri ayrıca müzakirə tələb edir. Ermənistanla dövlət sərhədlərinin mühafizəsini hazırlıq səviyyəsi və təchizatı adi ordu bölmələriylə müqayisədə yüksək olan Azərbaycanın DSX-nin xüsusi təyinatlıları həyata keçirir. Ərazidən çıxarılan, dövlət sərhədinin mühafizəsi ilə bağlı spesifik və zəngin təcrübəyə malik Müdafiə Nazirliyi hissələri isə Dağlıq Qarabağ konfliktinin zonasına dislokasiya ediləcək və burada düşmənin minimum ön müdafiə xəttində yüksək səviyyədə keşfiyyət aparmaq qabiliyyətləri ilə Azərbaycanın ordu bölmələrini gücləndirəcək. Hərbi peşəkarlar bunun sizin düşmənin cəbhə xəttində nə ilə nəticələne biləcəyini yaxşı anlayırlar”, - deyir analitik qeyd edib.

Kuznetsov hesab edir ki, sərhəddəki ordu bölmələrinin sərhəd qoşunları ilə əvəzlənməsi nəticəsində Azərbaycanın bütün dünya üçün başadüşülən, çox vacib bir siyasi arqumenti yaranır: “İndi təkcə təmas xəttində atışmalardan yox, həm də sərhəddəki hərbi provokasiyalardan danışmaq

mümkün olacaq. Əgər Ermənistan konflikt zonasından kənarda atışmanı davam etdirsə, o zaman Dağlıq Qarabağda lokal konfliktin olmaması, əvəzində Azərbaycan və Ermənistan arasında təkcə Qarabağda yox, həm də sərhəd xətti boyunca genişmiqyaslı müharibənin olmasıyla bağlı əsas yaranacaq. Bu halda Azərbaycan sərhədçilərinə hücumla əl atan təcavüzkar ölkə Ermənistan olacaq. Bununla da geosiyasi ritorikanın tonu dəyişəcək və Azərbaycanın istənilən beynəlxalq meydançada Ermənistanın aqressiv fəaliyyətləri ilə bağlı faktlarda bəhs etmək imkanı peyda olacaq”.

Rusiyalı analitikə görə, Azərbaycanla Ermənistan sərhədində ordunun sərhədçilərlə əvəz edilməsi, sözsüz, Bakı tərəfindən edilən çox uğurlu siyasi gediş olacaq ki, bunun da sayəsində Bakı beynəlxalq arenada çox güclü “kozır”lar əldə edəcək: “Mən hətta deyirdim ki, bu, ardınca mümkün nəticələr gətirəcək usta gedişdir. Paşinyan və Köçəryan Bakının bu addımı nəticəsində çox narahat vəziyyətə düşüblər”.

Azərbaycanın Ermənistanla sərhədin mühafizəsini gücləndirməyə yönəlik addımları şübhə yox ki, Qarabağda mümkün müharibə variantı nəzərə alınaraq atılır. Eyni dərcədə “anklav” Naxçıvanda

zəruri tədbirlər görülür - o cümlədən qardaş Türkiyənin hərbi və iqtisadi potensialı cəlb olunmaqla. Söhbət təkcə muxtar bölgədə Türkiyə hərbi bazasının daimi əsasda yarılmasından deyil, həm də Naxçıvanın iqtisadi vahid olaraq qardaş ölkəyə inteqrasiyasını, təhlükəsizliyini gücləndirməkdən gedir.

Bu xüsusda Qarsdan Naxçıvana dəmir yolunun çəkilişi barədə Türkiyə hökumətinin qərarı çox mühüm önəm kəsb edir və yerinə düşür. Nəzərə alsaq ki, Bakı-Tiflis-Qars dəmir yolu artıq fəaliyyət göstərir, o zaman muxtar bölgəyə nəinki qardaş ölkədən, elə Bakıdan da hərbi və digər xarakterli yüklər daşına bilər. Bu da bölgənin təhlükəsizliyi baxımından düşmənin qüvvələr üçün əlavə çəkindirici faktor olacaq və Azərbaycanın Qarabağda daha rahat şəkildə antiterror əməliyyatları aparmasına zəmin yaradacaq.

Ancaq bu əməliyyatlara ehtiyac qalmaya da bilər, eğer işğalçı ölkənin rəhbərliyi beynəlxalq hüquqa, BMT qətnamələrinə hörmət edib öz xalqını Azərbaycanla böyük sülh sazişi imzalamağa hazırlasa. Əfsus ki, bunun əksini müşahidə etməkdəyik. Düşmənin tərəf ölkəmizə qarşı işğalçı siyasəti və tərribatlarını davam etdirir.

Yeri gəlmişkən, İrəvan bu arada Azərbaycana qarşı da-

ha bir tərribatla əl atıb. Belə ki, “Armen Press”in xəbərinə görə, qondarma “DQR”-in Davamlı İnkişaf Məqsədlərinin həyata keçirilməsi üzrə Könüllü Milli İcmalı BMT-də rəsmi sənəd qismində yayılıb (APA). İcmal qondarma respublika hökumətinin “demokratik və dayanıqlı ölkə qurulmasına, ölkənin iqtisadi, sosial və mədəni inkişafını təmin etməyə yönəlmiş ümumi siyasətini” təqdim edir.

İcmalda həmçinin davamlı inkişaf sahəsində Azərbaycan tərəfindən ciddi təhlükəsizlik çağırışlarına, təhdidlərə baxmayaraq, xüsusi məqsədlərin həyata keçirilməsi üzrə irəliləyişlər haqda məlumat verilir. Məlumatda bildirilir ki, icmal qondarma “DQR”-in “Xarici İşlər Nazirliyi”nin təşəbbüsü ilə hazırlanıb və saxta qurumun “Davamlı İnkişaf üzrə Milli Şurası” tərəfindən təsdiqlənib.

Ermənistanın BMT yanında Daimi Nümayəndəliyi tərəfindən təqdim olunmuş sənəd BMT-nin rəsmi saytında yerləşdirilib.

Qeyd edək ki, bu ilin aprelinde də Ermənistan öz illik hesabatı ilə yanaşı, Azərbaycanın işğal edilmiş ərazilərdə yaradılmış qondarma rejimin hesabatını BMT-nin İnsan Hüquqları Şurasına təqdim edib və bu sənədlər BMT-nin rəsmi sahifəsində yayımlanıb.

Azərbaycanın Cenevrədəki BMT Bölməsi və digər beynəlxalq təşkilatlar yanında daimi nümayəndəsi tərəfindən BMT-nin İnsan Hüquqları üzrə Ali Komissarlığının İnsan Hüquqları Müqavilələri Bölməsinin rəhbəri ilə görüş keçirilib və Ermənistanın Cenevrədəki Daimi Nümayəndəliyi tərəfindən göndərilmiş sənədə əlavə olunmuş kağızların heç bir hüquqi əsasının olmadığı və belə cəhdlərin qəbul edilməz olduğu barədə etiraz bildirilib.

Avqustun 22-də günortadan sonra FHN-in 112 "Qaynar xətt"inə Bakının Nərimanov rayonunda, Dərnəgül yolundakı məşhur taxta bazarıda güclü yanğının baş verdiyi haqda məlumat daxil olub. Yanğının söndürülməsi üçün nazirliyin müvafiq qüvvələri həyəcan signalı ilə dərhal səfərbər edilib. "Baksol" yolu adlanan istiqamətdə nəqliyyat vasitələrinin hərəkəti müvəqqəti olaraq məhdudlaşdırılıb. Yanğınsöndürmə texnikalarının və digər operativ nəqliyyat vasitələrinin hadisə yerinə maneəsiz gəlməsi, eləcə də ərazidə sərbəst hərəkət etməsi üçün sürücülərdən zərurət olmadığı halda bu yoldan istifadə etməmələri xahiş olunub. Yanğın strateji əhəmiyyətli sənaye müəssisəsi olan "Baku Steel Company"-nin yaxınlığında baş verdiyindən müəssisəyə elektrik enerjisinin verilməsi dayandırılıb.

Yanğına görə hadisə yerinə 10 təcili yardım briqadası göndərilib. Səhiyyə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, güclü yanğın

Taxta bazarıda güclü yanğın-bu il ikinci dəfə...

Güclü yanğın nəticəsində xəsərat alanlar var, yanğının səbəbləri hələ məlum deyil...

ayının 22-də gecə saatlarında taxta bazarının ərazisində yanğın olmuşdu. Taxta bazarının ərazisində yanğın nəticəsində təxminən 350-400 m² sahədə taxta materiallar yanıb. 2018-ci ilin iyun ayının 19-da bazarda yanğın olmuş və sahibkarlara xeyli ziyan dəymişdi.

Qeyd edək ki, taxta bazarına ağac və ağac məhsulları əsasən Rusiya, Ukrayna və Belarusdan gətirilir. Hazırda taxtanın 1 kubunu 280 manata satırlar. Bazarda taxtanın qiyməti adətən dollar bahalaşan zaman artır. Məsələn,

nəticəsində xəsərat alan 3 nəfər xəstəxanaya yerləşdirilib, daha 3 nəfərə yerində tibbi yardım göstərilib.

FHN-in yeni məlumatında isə deyilir ki, iki nəfər yanğınsöndürən tüstüdən zəhərlənə diaqnozu ilə xəstəxanaya yerləşdirilib.

Yanğın yerinə fəvqəladə hallar nazirinin müavini, general-leytenant Etibar Mirzəyev və Nərimanov Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Abdin Fərzəliyev gəlib.

E.Mirzəyev yanğınsöndür-

mə işləri ilə tanış olub, müvafiq tapşırıqları verib. General Etibar Mirzəyev hadisə yerində jurnalistlərə açıqlama verib. Deyib ki, yanğın 1500 kvadratmetrdən çox ərazini əhatə edib, FHN-in qüvvələri yanğının nəzarət altına alınması və söndürülməsi

üçün gərgin mübarizə aparıb. Yanğının söndürülməsinə 25-dən artıq xüsusi texnika, 200-dən çox canlı qüvvə cəlb olunub. FHN rəsmisi əlavə edib ki, yanğının səbəbləri hələ məlum deyil, araşdırmalardan sonra ictimaiyyətə ətraflı məlumat

veriləcək.

Qeyd edək ki, yanğın axşam saatlarında söndürülüb. Sahibkarlara dəyən ziyan dəqiqləşdirilir.

"Yeni Müsavat" bildirir ki, bu, 2019-cu ildə taxta bazarıda baş vermiş ikinci yanğındır. Yanvar

devalvasiyadan öncə 170 manata satılan taxta hazırda 280 manatadır. Mismarlardan təmizlənmiş, ikinci əl taxtaların 1 kubu 220 manatdan başlayan qiymətlə satılır.

OXAN,
"Yeni Müsavat"

Qırıcıların quşla toqquşması: tarix faktlarla doludur

Emin Həsənlili: "Bu məlumatları yayan mənbələr bir neçə qrupa bölünür"

Müdafiə Nazirliyi avqustun 22-də "MİQ-29" təyyarəsinin qəzaya uğramasının səbəblərinə dair məlumat yayıb. Bildirilib ki, qəzanın səbəbi qırıcının havada quş sürüsü ilə toqquşması olub.

Təyyarələrin quşlarla toqquşması üzündən qəzaya uğraması ilk hadisə deyil və təəssüf ki, son da olmayacaq.

İCAO-nun (International Civil Aviation Organization - Beynəlxalq Mülki Aviasiya Təşkilatı) məlumatına görə, 2001-2007-ci illərdə 42508 belə hadisə qeydə alınıb.

Bu barədə report.az xarici mənbələrə istinadən bildirib ki, belə toqquşmalar zamanı təyyarələrin zədələnməsi onların yüksək sürəti ilə bağlıdır. Belə ki, zərbənin gücü sürət fərqinin kvadratına mütənasibdir. Məsələn, 320 km/saat sürətilə gedən təyyarə quşla toqquşsa, zərbənin gücü 3200 kilo/sm²-a yaxın, 690 km/saat sürətdə isə 30 millimetrik mərminin zərbəsindən 3

dəfə çoxdur. Üstəlik, təyyarənin məhz ön hissəsində pilot kabinasının şüşələri və turbo reaktiv mühərrik kimi həssas nöqtələr var.

"Yeni Müsavat" sahə üzrə xarici mənbələrə istinadən bildirir ki, quş zərbələrinin əksəriyyəti təyyarələrin enməsi və qalxması zamanı baş verir. Buna görə də hava limanlarında quşların ərazidən uzaqlaşdırılması üçün xüsusi işçilər saxlanılır. Hərbi uçaqlara gəlincə isə onların da quşlarla çarpışması riski böyükdür. Xüsusilə də aşağıdan uçan qırıcıların quşla çarpışması faciə ilə nəticələnə bilər. Məlumatlara görə, aviasiyada son 40 ildə quş çarpması nəticəsində 7 ölümlü təyyarə qəzası baş verib. Bu qəzalar nəticəsində 214 nəfər həyatını itirib.

Ötən il avqustun 21-də İsveçin "Jas 39 Gripen" qırıcı təyyarəsi də qəzaya uğrayıb. İsveç Silahlı Qüvvələrindən bildiriblər ki, "Jas 39 Gripen" Blekinge vilayətində F17 uçuş donanması yaxınlığında quşla toqquşub. Toqquşmadan sonra pilot vaxtında təyyarəni tərk edə bilib, təyyarə isə meşə zonasına düşüb. Bu ilin may ayının 15-də ABŞ Hərbi Hava Qüvvələrinin (HHQ) qısa məsafəli uçuş üçün nəzərdə tutulmuş və şaquli eniş həyata keçirən "F-35B" hərbi təyyarəsi Yaponiyanın Yamaquti prefekturasında yerləşən İvakuni bazasından uçuş zamanı quşla toqquşub. Bu il mayın 7-də dəniz piyadaları korpusunun Yaponiyadakı İvakuni hava limanından qalxan beşinci nəsil "F-35 Joint Strike" tipli qırıcı təyyarənin quşla toqquşması nəticəsində azı 2 milyon dollar məbləğində maddi ziyan dəyib. Ötən ilin may ayında Aralıq dənizi

üzərində Rusiyaya məxsus qırıcı təyyarənin mühərrikinə quşun düşməsi nəticəsində qəzaya uğraması zamanı hər 2 pilot ölüb. "Yeni Müsavat" a danışan hərbi ekspert Emin Həsənlili bildirib ki, bu cür hadisələrdən heç bir dünyaya ordusu sığortalanmayıb: "Bu yaxınlarda Rusiyada da təyyarənin quşla toqquşması hadisəsi baş verdi. Bundan öncə də dəfələrlə olub ki, toqquşma nəticəsində təyyarənin mühərriki sönlüb. İstər Amerika, istər İsrail, istərsə də qarşıda Türkiyənin hərbi hava qüvvələrində bu cür qəzalar baş verib. Ona görə də məlumatı olmayan, araşdırma aparmayan bu cür məsələlərlə bağlı fikirləri yayındırmaq lazım deyil. Hətta mən baxırdım ki, pilot axtarılan zaman da məlumatsız insanlar yazırdılar ki, niyə bu qədər gec nəticədə azı 2 milyon dollar məbləğində maddi ziyan dəyib. Ötən ilin may ayında Aralıq dənizi

na rast gəlinir. Hətta dünyada ehtimal hadisələr olub ki, təyyarə bir neçə aydan sonra tapılıb. Ona görə də faktı, hadisənin mahiyyətini bilmədən qərəzli məlumatlar yaymaq olmaz. Bu məlumatları yayan mənbələr bir neçə qrupa bölünür. Birinci qrup ölkəmizi, silahlı qüvvələrimizi istəməyən dairelərdir. Onlar Azərbaycan ordusunu xalqın gözündən salmağa çalışırlar. Xüsusilə də ordu rəhbərliyinə qarşı etimadsızlıq yaratmağa çalışırlar. Ona görə də vətəndaşlarımız bu məsələdə diqqətli olmalı, hər yayılan məlumata inanmalı deyillər. Bu, çox həssas bir məsələdir. İnformasiya məkanına müharibə bir an belə dayanmır. Düşmən Azərbaycana qarşı sosial şəbəkələr üzərindən çirkin kampaniyalar aparır.

İkinci qrup mənafeini güdən ordu, şəhid məsələsinə qarşı çox üzücü mövqe sərgiləyirlər. Bir zamanlar Milli Qəhrəman Mübariz İbrahimovla bağlı da bu cür halın şahidi olduq. Ordu ilə bağlı fərqli mövqe olmalı deyil.

Çünki ordu nə iqtidardır, nə də müxalifət. Ordu bütövlükdə dövlətdir. Ola bilməz ki, sən dövlət, bayraq, sevvən, ordunu sevməyəsən. Vətəni sevmə, şəhidini də sevmə. Bu məsələlərə həssas yanaşmalı, ordunu siyasələşdirməli deyilik.

Üçüncü vətəndaş qrupumuz da var ki, onlar sadaladığım tərəflərin təsir dairəsinə düşürlər. Ancaq sonradan faktları görüb peşman olurlar və özləri etiraf edirlər ki, düzgün mövqe sərgiləməyiblər. Düşmən 2016-cı ildə Azərbaycan ordusunu tərəfindən aldığı zərbənin psixoloji təsirinə çıxma olmalı, ordumuz, pilotumuzun ailəsinə dəstək olmalıyıq. Ordu-muza sahib çıxıb, müdafiə etməliyik. Tənqid başqa şeydir, böh-tən isə başqa. Orduya, onun rəhbərliyinə böhtan atmaq olmaz".

Əli RAİS,
"Yeni Müsavat"

Son vaxtlar insanların doğmalarının qatiline çevrilməsi ilə bağlı dəhşətli xəbərlərlə tez-tez rastlaşırıq. İnsanlar ən xırda məsələdən ötrü ən əziz yaxınlarına, o cümlədən ata-anasına, həyat yoldaşına, körpə uşaqlarına qarşı aqressiv davranır, amansız cinayətlər törədir, qatil doğmalara çevrilirlər. Məsələn, ötən gün Tovuz rayonunda baş vermiş hadisə bir daha bu məsələni gündəmə gətirmiş oldu.

Belə ki, rayonun Aşağı Quşçu kəndində oğul atanı pensiya kartına görə amansızcasına qətlə yetirib. Hadisənin ilkin təfərrüatları haqda bildirilir ki, kənd sakini 85 yaşlı Məsimov Müzəffər Bayram oğlu uzun müddət oğlu Rasim Məsimovda olan özünə məxsus pensiya kartını geri istəyib. 50 yaşlı oğul R.Məsimov isə atasının dedikləri ilə razılaşmayıb. Ata ilə oğul arasında yaranan mübahisə davaya çevrilib. Oğlu çəkiclə atasının başına zərbə endirib. M.Məsimov aldığı xəsarətdən dünyasını dəyişib.

Bir neçə gün öncə isə Şəmkir rayonunun Santəpə kəndində keçmiş er münəciyə zəminində keçmiş həyat yoldaşı, qayınanası və 2 yaşlı övladının yaşadığı evə od vurub. Nəticədə gənc qadın və anası ağır xəsarətlərlə xəstəxanaya yerləşdirilib, 2 yaşlı uşaq isə faciəli şəkildə yanaraq dünyasını dəyişib.

Beləliklə, bu cür qan donduran hadisələr cəmiyyətdə getdikcə geniş vüsət almağa başlayıb. Bəs doğmaların qatilə çevrilməsinin əsas səbəbləri nədir? Mütəxəssislər çıxış yolunu nədə görür? Bununla bağlı qanunvericilikdəki cəzaların sərtləşdirilməsinə ehtiyac varmı?

Mövzu ilə bağlı hüquqşünas Əlövsət Allahverdiyev "Yeni Müsavat"a danışıb O deyib ki, əvvəllər də belə hadisələr olub: "Amma o zaman sosial şəbəkələr yox idi, insanlar baş verən bu cür hadisələrdən çox zaman xəbər tuta bilmirdi. İndi uzaq bir bölgədə hadisə baş verəndə dərhal sosial şəbəkələrdən o haqda məlumat almaq olur. Doğrudur, əvvəllər də qanlı cinayətlər baş verirdi, amma insanlar öz doğma ata-anasına, övladına qarşı bu cür vəhşiliklər törətmirdi. Olsaydı belə, sayı bu qədər çox deyildi. İndi mənəvi dəyərlər

Qatil doğmalar - ölkəni silkələyən dəhşətli hadisələrin səbəbi nə...

Ekspertlər cəmiyyətdə aqressiyanın artmasının səbəbini mənəvi dəyərlərin aşınmasında və GMO qidalarda görür

ayaq altına alındığından, ata-anaya qarşı münasibətin dəyişdiyindən artıq belə hallar adıləşib.

Düşünürəm ki, bu cür amansız hadisələrlə bağlı cəzaların daha da ağırlaşdırılmasına ehtiyac var. Onsuz da Cinayət Məcəlləmizdə bununla bağlı konkret cəzalar tətbiq edilir. Yeni bu cəzalar cinayətin doğmaya və yaxud yad adamlara qarşı edilməsinə görə fərqlənir. Cəzanı nə qədər sərtləşdirmək olar ki? Konkret olaraq qəddarcasına adam öldürülməsi ilə bağlı cinayət cəzası var.

Düşünürəm ki, insanların təfəkküründə dəyişiklik olmalıdır. İnsan öz doğmasına qarşı necə belə qəddarlıq göstərə bilər? Tovuzda baş verən hadisə qan dondurur. Təsəvvür edin, pensiya kartına görə oğul atasını vəhşicəsinə öldürüb. Bu

cür hadisələrdə məlum olur ki, şəxs ya narkotik, ya da içki düşkünü olur və pul lazım olduğu üçün heç nəyi nəzərə almayaraq yaxınlarına qıyır. Hesab edirik ki, insanların təfəkkürünün dəyişməsi ilə yanaşı, yeni iş yerləri açılmasına böyük ehtiyac var".

Sosioloq Əhməd Qəşəmoğlu isə qeyd etdi ki, bu məsələ ilə bağlı dəfələrlə müzakirə və çağırışların aparılmasına baxmayaraq lazımi təşkilatlar bu istiqamətdə iş aparmaq istəmir: "Uzun illərdir ki, bu məsələ ilə bağlı araşdırma aparılır, müzakirələr edirik. Lakin aidiyyəti təşkilatlar bunu görməzdən gəlir. Min illərdir ki, bütün dini kitablar, peyğəmbərlər, müdrik insanlar bizə deyir ki, hansı cəmiyyətdə mənəvi dəyərlərə önəm verilir, öz-özünü tənzimləyə bilər, orada hər şey qaydasına düşür. Əlbəttə ki, mənəvi dəyərlər arxa plana

keçəndə başqa dəyərlər ortaya çıxır, eybəcər hallar qaçılmaz olur, neqativlik, gərginlik artır. Mənəvi dəyərlər itəndə həmin cəmiyyət idarəolunmaz hala gəlir.

SSRI-də o qədər eybəcər hadisələr baş verirdi. Tutaq ki, insanları sürgün edir, öldürür, güllələyirdilər. Amma bir tərəfdən də cəmiyyətə, insanlara mədəniyyət, incəsənət aşılanırdı, əxlaqi dəyərləri önə çıxarırdılar. Bu gün yenidən o dəyərləri geri qaytarmağa çalışmalıyıq".

Psixoloq Fərqanə Mehmanqızı da məsələnin psixoloji tərəflərindən söz açıb: "Cəmiyyətimizdə artıq geniş vüsət almağa başlamış bu problemin bir çox səbəbləri var. Belə ki, insanların psixologiyası xırda-xırda problemlərdən yüklənməyə başlayır. Nəticədə insanların bir-birinə qarşı hörmət

ti, sevgisi, qarşılıq güvənisi azalıb. Bütün bunların hamısı toplaşaraq ümumilikdə bir şəxsiyyətin formalaşmasına gətirib çıxarır.

Son vaxtlar sosial şəbəkələrdəki vəziyyəti də aydınlaşdıranda bir daha sübut olunur ki, insanlar bu gün bir-birinə qarşı çox aqressiv, dözümsüz, sərt, qəddar olub. Sanki qanunlar, Allah qorxusu olmasa insanlar anımdaca bir-birini parçalayır, əzərlər. Yeni münasibətlər bu həddə qədər gəlib çatıb. İnsanlar sanki robotlaşmışdır. Hər kəs "mən deyən olmalıdır" deyir. Lakin bunu deyəndə məsələni dərinlənəndə araşdırmaq, səhvi ya görmür, ya da görməyə çalışmır.

Ümumiyyətlə, bu gün sosial şəbəkə, televizor, internet o qədər həyatımıza girib ki, insanlar 2 saat özləri ilə tək qalmır, gün ərzində buraxdığı səhvləri araşdırır. Bu da ən böyük faciədir.

Digər faciəmiz odur ki, insanlar "başqaları nə düşünür" fikrinə əsaslanaraq öz həyatını, davranışlarını tənzimləyir, sanki başqaları üçün yaşayır, qarşılıqlı söhbət etməkdən qaçır, sosial şəbəkələrdə yayılan hadisələri izləyir və onları təkrarlayır".

Psixoloq mətbuatda dərc edilən başlıq və yazıların da bu məsələyə təsir göstərdiyini bildirdi: "Bəzən düşünülənməmiş başlıq və yazılar psixologiyası zəif olan insanların cinayətə, intihara sövq edir".

Psixoloq bəzi qidaların da insanlarda aqressiya yaratdığına dedi:

"Bəli, bu doğrudur ki, qidalar insanların psixologiyasına təsir edir. İnsanların ruhu 5 amildən qidalanır, bunlar-qoxu, görünüş-göz, musiqi, dəri toxunması və dad bilmə. Bəzi qidalarda olan mənfilər hormonlara təsir edir, bu da bizi aqressivləşdirir. Bu haqda müəyyən araşdırmalar da var".

Xatırladaq ki, diyetoloq Leyla Zülfüqarova da "Yeni Müsavat"a açıqlamasında qeyd etmişdi ki, cəmiyyətdə insanların bir-birini amansızcasına öldürməsi, işgəncə verməsi, kişilərin körpələri öldürməsi və ya zorlaması hallarının artma səbəblərindən biri doğru qidalanmamaqla bağlıdır:

"GMO (Geni Modifikasiya olunmuş qidalar) tərkibli qidalar insanlarda mərhəmət hissini məhv edir və onları azğınlığa sürür. Cəmiyyət olaraq GMO qidalardan uzaq durmalıyıq. GMO-lar narkotik qədər qorxuludur. Sinir sisteminin fəaliyyətini tamamilə dondurur, baş-beyində vacib funksiyalara ciddi zərər yetirir. İnsanlarda mərhəmət hissini məhv edir. Onlar vəhşi hərəkətlər edərək anlıq həzz yaşayırlar. Həmin qidaların satışı qadağan edilməlidir".

Bəs hazırda daha çox geniş yayılmış GMO qidalar hansılardır?

Mütəxəssislər qeyd edir ki, bu siyahıya fast-foodlar, çizburger və qamburgenlər, böyük ölçülü toyuq budları, enerji içkiləri, popkornlar aiddir. O cümlədən "kola məhsullarının tərkibi GMO-dan ibarətdir.

□ Xalidə GƏRAY, "Yeni Müsavat"

Bakıda anasının zəncirlədiyi uşağı kimsəsizlər evinə verdilər

Ekspert: "Belə travma alan uşaq gələcəkdə də kimlərinse üzərində bu cəzanı tətbiq edəcək"

Bakının Nəsimi rayonu Cavadxan küçəsi-56 ünvanında mənzildə kirayə yaşayan ananın nadinc hərəkətlər etdiyinə görə övladını ayağından zəncirlə bağlaması cəmiyyətdə rezonans doğurub.

Faktla əlaqədar Bakı Şəhər Prokurorluğunda 2010-cu il təvəllüdü uşağın anası İsmayilova Şəhane Məhərrəm qızı barəsində Cinayət Məcəlləsinin 145.2.3-cü (qanunsuz azadlıqdan məhrum etmə, yetkinlik yaşına çatmayan şəxs barəsində törədildikdə) maddəsi ilə cinayət işi başlanıb.

Məsələyə Azərbaycan Uşaqları İctimai Birliyinin sədri Kəmalə Ağazadə də münasibət bildirdi. O, Modern.az-a açıqlamasında bunları deyib: "Bu kimi hallar uşaqlara qarşı bir cinayətdir. İstər fiziki, istərsə də əqli qüsuru olan uşağa bu cür davranmaq, onu harasa zəncirləyərək sakitləşdirmək insanlığa yaraşmır. Mən həmin şəxsləri valideyn adlandırmı-

ram, heyvan da balasını nələrdənsə qoruyur ki, birdən ona nəvə olar. Şüurlu bir insan bunu edərsə, sözü bitdiyi andır".

Birlik sədrinin sözlərinə görə, artıq zəncirlənən uşaq Ömər Həsənli hüquq-mühafizə orqanlarının qərarına əsasən, uşaq müəssisəsinə yerləşdirilib: "Düşünürəm ki, yerləşdirilmə ilə bağlı böyük yalnızlığa yol verilib. Ona görə ki, bu tip uşaqlar müəyyən travma alır, onu da aparıb böyük bir kollektivə yerləşdirirlər. Heç bir reabilitasiya işi aparılmadan birbaşa uşaq müəssisəsinə yerləşdirilməsi özü bir yanlışlıqdır. Ola bilsin ki, o uşağın səhhətində hansısa bir problem var. Görmüş olduğu şiddətdən uşağın müəyyən bir aqressiya yara-

atan valideynlərə dövlət özü bir cəza tətbiq etsə, daha yaxşı olardı. Ağilları başlanma gələr ki, uşaq uşaq kimi davranmaq lazımdır. Əgər qoyacaq yeri yox idisə, qeydiyyatı üzrə İcra hakimiyyətinə müraciət etməli idi. Heç o, bunu da etməyib, çıxış yolunu isə uşağı zəncirləməkdə görüb. Uşağın aldığı travma öləndək onun yadından çıxmıyacaq. Nəticədə belə travma alan

miyyətinə müraciət etməli idi. Heç o, bunu da etməyib, çıxış yolunu isə uşağı zəncirləməkdə görüb. Uşağın aldığı travma öləndək onun yadından çıxmıyacaq. Nəticədə belə travma alan

uşaq gələcəkdə də kimlərinse üzərində bu cəzanı tətbiq edəcək".

Kəmalə Ağazadə Azərbaycan Uşaqları İctimai Birliyinin yaratdığı sığınacağın vəziyyətindən də danışıb: "Bizim sığınacaqda hazırda 30-a yaxın uşaq, 5 nəfər də valideyn yaşayır. Hətta bir qadın da var ki, tək deyər bizim sığınacağa yerləşdirilib. Bilirsiniz ki, sığınacaqların vəziyyəti o qədər də ürəkəçan deyil. Yer baxımından imkan da yoxdur. Hazırda uşaqlardan 13-ü 1 saylı sometik sanatoriyada müalicə alır, digərləri isə yanımızdadır. Bir məqamı da bildirim ki, sığınacağa yerləşdirilən uşaqların əksəriyyəti zorakılığa məruz qalmış uşaqlardır. Biz o uşaqlarla reabilitasiya aparırıq. Bitdikdən sonra ya ailəsinə təhvil veririk, ya da uşaq müəssisələrinə göndəririk. Artıq reabilitasiyası başa çatmış, cəmiyyət üçün zərər verməyəcək uşaqlar müəssisəyə yerləşdirilir".

Arif Əsgərov nəqliyyat nazirinin müavini vəzifəsində çalışarkən onun zəminliyi ilə oğlu Elnar Əsgərov "Dəmirbank"dan kredit alıb. Belə aydın olur ki, Əsgərovlar krediti alıblar və bu haqda "unudublar". Sonradan "Dəmirbank" ləğv olunub, öhdəlikləri Əmanətlərin Sığortalanması Fonduna ötürülüb və iş məhkəməyə qədər uzanıb. Gedişatdan belə məlum olur ki, Əsgərovlar kredit məsələsi məhkəməyə gedəndən vaxtı uzatmağa yönələn bir xeyli addımlar atıblar. Amma son nəticə olaraq üzərlərinə aldıkları krediti faizləri ilə birgə ödəmək öhdəliyi qoyulub. Ali Məhkəmə keçmiş nazir müavininin oğlu Elnar Əsgərovla birlikdə 92 min 622 dollar pul ödəməli olduqlarını öz qərarında yazıb.

Belə aydın olur ki, keçmiş nazir müavininin oğlu təkə "Dəmirbank"dan deyil, "Bank Standard"dan da kredit alıb və qaytarmayıb. Hazırda Əmanətlərin Sığortalanması Fondunun borca görə Elnar Əsgərova qarşı qaldığı iddia üzrə iş də Ali Məhkəmədədir.

Tanınmış hüquqşünas Əkrəm Həsənov deyir ki, əgər girov varsa, ilk növbədə hərraca çıxarılıb satılmalıdır: "Girovun qiymət krediti ödəmək üçün kifayətdirsə, yəni girovun satışından əldə olunan vəsait krediti ödəmək üçün kifayətdirsə, kredit bağlanılır. Satışdan əldə olunan məbləğ artıq qalır, girovun sahibinə qaytarılır. Girovun satılmasından əldə olunan gəlir krediti bağlamırsa, təbii ki, qalıq həddində borc alanın və zəminlərin borcu qalır. Bu halda onların başqa əmlakları da varsa, girov qoyulub-qoyulmamasından asılı olmayaraq həmin əmlaklara da tutma yönləndirilə bilər. Əgər şəxsin evi 1-dən çoxdursa, 2-ci

Arif Əsgərov və oğlu borca görə 3 il həbs edilə bilər

Əkrəm Həsənov: "Əsgərovu həbs etsələr, bəlkə bundan sonra məmurlar, onların yaxınları gedib öz borclarını verərlər"

evin üzərinə həbs qoyula, satıla və kredit məbləği götürülə bilər. Vətəndaşın 1 evi varsa, həmin evlə bağlı qeyd olunan əməliyyatlar aparıla bilməz. Ev əşyaları, insanın yaşaması üçün zəruri olan əşyalara da toxunmaq olmaz. Bu da kifayət etmir. Bu halda qanuna görə icraata xitam verilməlidir. Əslində bu, vətəndaşın müflis olması deməkdir. Amma Azərbaycanda praktika fərqlidir. Bəzi hallarda vətəndaş-

ların ölkədən çıxışına qadağa qoyulur. Belə hallarda vətəndaşlar inzibati Xətalər Məcəlləsinin 527-ci maddəsi ilə 1 aya qədər inzibati qaydada həbs edilirlər. Bundan sonra isə Cinayət Məcəlləsinin 306-cı - məhkəmə hökmünə, qərarını icra etməyə görə 3 il müddətinə həbsə alınırlar. Adını da qoyurlar məhkəmə qərarını icra etmir".

Əkrəm Həsənov deyir ki, belə həbslər qanunsuzdur: "Qa-

nuna görə, vətəndaş imkanı məhkəmənin qərarı var, məhkəmə qərarlarının qəzəli icra etmənin meyarlarından biri vətəndaşın imkanının olmasıdır. Bəzi hallarda bu qərar nəzərə alınır, bəzi hallarda isə yaxına belə buraxmırlar. Bu gün Azərbaycanada cəza yerlərində borcu ödəmək iqtidarında olmayan şəxslər var. Məhkəmələr 3 il müddətinə azadlıqdan məhrum ediblər. Əsgərovlarla bağlı eyni gedişatın olacağına inanmıram. Bu gün bağlanmış "Dəmirbank"da yüzlərlə vətəndaşın, şirkətin əmanətləri qalıb. Həmin pullar bu gün Əsgərovkimilərin cibindədir. Bu gün qapadılmış banklarda məmurların, onların yaxınlarının milyonlarla ölçülən kreditləri var. Kimi həbs ediblər? Ancaq adi vətəndaşı 10 min borca görə həbsə alırlar".

Hüquq-mühafizə orqanları, icra məmurları Avropa Konvensiyasının "heç kəs borcu ödəmə iqtidarında olmadığına görə həb oluna bilməz" müddəasını eşitmək belə istəmir. Azərbaycan Konstitusiyasına görə də borcu ödəmək imkanı olmayan şəxsin həbsi yolverilməz hesab edilir. Hətta Konstitusiyaya

əsasən, belə bundan sonra məmurlar, onların yaxınları gedib öz borclarını verərlər".

Əkrəm Həsənov deyir ki, iş üzrə gedişatdan belə görünür ki, Əsgərovlar aldıkları krediti ödəməmək üçün məsələni mümkün qədər uzatmağa çalışırlar: "Aidiyyət məsələsi qoyulur ki, Elnar Əsgərov Binəqədidə qeydiyyatdadır, Nərimanovda yaşayır, iş də Nərimanovda baxılsın. Əslində bu, məhkəməni uzatmaqdır, biabırılıqdır. Qanun belə vaxt uzatmaya görə Elnarı, onun vəkilini cərimələməlidir. Əsgərov bilə-bilə vaxt uzadır. Ali Məhkəmənin qərarı sondur, yəni pul ödənməlidir. Amma belə hallarda adətən icra prosesinin gecikdirilməsi baş verir. Belə hallarda son qoyulmalıdır. Həbs edirlərsə, fərq qoymadan hər kəsi - məmurları, onların yaxınlarını da tutmalıdır. Bundan sonra banklardan aldıkları pulları ödəyəcəklər".

Əkrəm Həsənov deyir ki, borc məsələlərinə görə həbsi qanunsuz sayır: "Ancaq Əsgərovkimilərdən birinin həbs olunmasını görsəydim, deyərdim ki, heç olmasa, hamıya qarşı edirlər bu əməli. Əsgərovu həbs

etsələr, bəlkə bundan sonra məmurlar, onların yaxınları gedib öz borclarını verərlər".

Əkrəm Həsənov deyir ki, iş üzrə gedişatdan belə görünür ki, Əsgərovlar aldıkları krediti ödəməmək üçün məsələni mümkün qədər uzatmağa çalışırlar: "Aidiyyət məsələsi qoyulur ki, Elnar Əsgərov Binəqədidə qeydiyyatdadır, Nərimanovda yaşayır, iş də Nərimanovda baxılsın. Əslində bu, məhkəməni uzatmaqdır, biabırılıqdır. Qanun belə vaxt uzatmaya görə Elnarı, onun vəkilini cərimələməlidir. Əsgərov bilə-bilə vaxt uzadır. Ali Məhkəmənin qərarı sondur, yəni pul ödənməlidir. Amma belə hallarda adətən icra prosesinin gecikdirilməsi baş verir. Belə hallarda son qoyulmalıdır. Həbs edirlərsə, fərq qoymadan hər kəsi - məmurları, onların yaxınlarını da tutmalıdır. Bundan sonra banklardan aldıkları pulları ödəyəcəklər".

Ə. MƏMMƏDƏLİYEV, "Yeni Müsavat"

Parnikdə narkotik əkənlər çoxalır

Ekspert: "Təhsil, səhiyyə, hüquq-mühafizə orqanları birlikdə hərəkət etməlidirlər"

Statistik məlumatlara görə, Azərbaycanda narkomanların sayında artım müşahidə edilir. Belə ki, 2019-cu ilin 6 ayı ərzində narkotiklərlə əlaqədar 2310, o cümlədən narkotik vasitələrin satışı məqsədilə 707 cinayət aşkar edilərək qanunsuz dövriyyəyə 810 kiloqram narkotik vasitə çıxarılıb.

Bu dövr ərzində narkotiklərin qanunsuz dövriyyəsi ilə bağlı 1535 nəfər cinayət törədib. Onlardan 1008 nəfəri (65,7 faizi) işsiz və təhsilli olmayan, 399 nəfəri (26 faizi) evvəllər cinayət törətmiş şəxs, 21 nəfər isə (1,4%) qadın olub.

2018-ci ilin müvafiq dövründə isə bu cinayətlərə görə məsuliyyətə cəlb olunmuş 1162 nəfərdən 1009-u (86,8 faiz) əmək qabiliyyəti, işləməyən və təhsilsiz, 453-ü (39 faiz) evvəllər cinayət törətmiş şəxs, 14-ü (1,2 faiz) isə qadın olub.

Səhiyyə Nazirliyinin açıqladığı son rəqəmlərə görə, 2013-cü ildə ölkədəki bütün narkotik istifadəçilərinin 539-u, 2014-cü ildə 554-ü, 2015-ci ildə 592-si, 2016-cı ildə 612-si, 2017-ci ildə isə 595-i qadın olub. 2018-ci ildə isə narkotik aludəçisi olan qadınların sayı artaraq 626 nəfərə çatıb. Ümumilikdə narkomanlar arasında 25-45 yaşlı insanlar üstünlük təşkil etsə də, qadın narkomanlar arasında 30-45 yaşlılar daha çoxdur. Nazirlik bildirir ki, qadınlarda narkotiklərdən istifadəyə başladıqdan sonra asılılığın formalaşmasının orta müddəti iki aydır. Qadınlarda bioloji və psixoloji xüsusiyyətlərinə görə narkotiklərə kişi-

lərə müqayisədə 10-15 dəfə daha sürətlə qurşanırlar.

Bundan başqa, son zamanlar parnikdə narkotik becərənlərə bağlı da xəbərlərin sayı artıb. Bu kimi faktlara həm Bakı kəndlərində, həm də bölgələrdə rast gəlmək mümkündür. Daxili işlər orqanları tərəfindən kultivasiya yolu ilə yetişdirilən narkotik tərkibli bitkilərin aşkar edilməsi və bu qanunsuz fəaliyyətlə məşğul olan şəxslərin ifşa olunaraq məsuliyyətə cəlb olunmaları istiqamətində tədbirlər davam etdirilir.

Azərbaycanda uzun müddətdir ki, Cinayət Məcəlləsinin 234.1-ci (Satış məqsədi olmadan qanunsuz olaraq narkotik vasitələri və ya psixotrop maddələri və ya psixotrop maddələrin şəxsi istehlak miqdarından artıq miqdarda əldə etmə və ya saxlama) maddəsinin dekriminallaşdırılması ilə bağlı müzakirələr aparılır. Bəzi hüquqşünaslar bildirirlər ki, narkotik vasitə istifadəçisi olmuş şəxslərə daha çox müalicəyə ehtiyacı olan şəxs kimi baxmaq lazımdır. Bu xüsusda bəzi yumşalmaların da şahidiyik. Narkotik istifadəçilərinin sayının artması bununla bağlıdır?

"Yeni Müsavat"a danışan keçmiş polis rəisi Mahmud Hacıyev bildirir ki, yeni qanunun qə-

bul ediləcəyinə inanmır: "Qanuna görə, bəzi ot tərkibli narkotiklərin istifadəsini leqallaşdırmaq istəyirlər. Hazırda Gürcüstan, Mərkəzi Avropa ölkələrində də bu cür qaydalar mövcuddur. Həmin ölkələrdə ot tərkibli narkotiki istifadə edənləri həbsə atmırlar. Həddindən artıq qəbul edib ətraf mühitə, insanlara zərər vurduqda və bu, bir neçə dəfə təkrar edildikdə artıq cinayət qanunvericiliyinə keçirib, şəxsə bağlı hüquqi tədbir görülür. Yəni xarici ölkələrdə məsələyə yanaşma bu cürdür. Orada eyni zamanda qəbul olunub ki, bu kimi narkotik vasitələri qəbul edənlər xəstədir və bunu da dər-

man kimi qəbul edirlər. Çünki vəziyyətləri pisləşir və insanlıq əhvalından çıxırlar. Ona görə də xaricdə bu cür şəxslər üçün məcburi qaydada izolyasiya olunmuş təcridxanalar fəaliyyət göstərir. Bu təcridxanalarda həmin şəxslərə məcburi müalicə təbiiq edilir. Məhkəmə tərəfindən qərar çıxarıldıqda, 6 ay yaxud da 1 il müddətində ətraf ələmdən təcrid edilib, müalicə olunurlar. Ona görə də xarici ölkələrdə bu cür şəxslərin siyahısı bizdəki kimi yayılmır. Hesab edirik ki, bizdə bu cür qanunların işləməsi hələ ki tezdir. Tutaq ki, bu cür narkotikdən istifadə edənləri xaricdə olduğu kimi bizdə də mə-

suliyyətə cəlb etmirlər. Belə olduğu təqdirdə hesab edirəm ki, narkotikin satışı, istifadəsi, əkilməsi daha da artar. Alanların sayı artıq kimi satan və yayanların da sayı çoxalacaq. Bütün bunları nəzərə almaq lazımdır. Narkotik maddəni satan, hazırlayan ağır cinayət məsuliyyətinə cəlb olunur. Bu baxımdan hesab edirəm ki, məsələyə illərlə hazırlaşmaq la-

zımdır. Öncə təbliğat, maarifləndirmə işləri aparılmalıdır. Bu məsələdə kütləvi informasiya vasitələri də aktiv olmalıdır".

Ekspert bildirir ki, sovet dövründə bu cür hallar baş vermirdi: "Statistikada qadın narkomanların da sayı qeyd edilir. Ancaq sovet dövründə qadın narkomanlar yox idi. Çox az hallarda qadın narkomanlarla bağlı xəbər yayılırdı və bu da böyük sensasiyaya səbəb olurdu. Sovetlər dövrünü indiki halla da müqayisə etmək bir qədər qüsurudur. Çünki SSRİ Şimali Koreya kimi qapalı bir ölkə idi. Heç bir giriş-çıxış, xaricdə əlaqə yox idi. Bu kimi məsələlər də təbii ki, mühitə təsir edirdi. O dövrdə hər sahədə qapalı rejim hökm sürürdü. İndi isə vəziyyət başqadır. Bu gün qadınlar da kişilər kimi eyni hüquqlara malikdirlər. Kişilər kimi onlar da narkotik qəbul edə bilərlər. Ona görə də belə hallar yaşanır və bu da mütenasib haldır. Alıcıların tutulmaması hallarını bizdə təbiiq etmək çox tezdir. Ancaq nəzərə almaq lazımdır ki, həqiqətdən də onlar, sadəcə olaraq, xəstədirlər və müalicə olunmalıdır. Ona görə də bu məsələni kompleks formada həll etmək lazımdır. Təhsil, səhiyyə, hüquq-mühafizə orqanları sistemi birlikdə hərəkət etməli, öncə təbliğat işlərini düzgün qurmalıdır. Bu məsələlərdə kiçik bir detalın səhv buraxılması ağır nəticələrə səbəb ola bilər. Məsələyə bu cür yanaşmaq lazımdır".

Ə. RƏİS, "Yeni Müsavat"

Elan

Sabunçu rayon Kürdəxanı kənd sakini Səttarov Ramin Vaqif oğlunun adına olan №-1338993 sayılı çıxarış itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Cümə söhbətləri
B ismilləhir-Rahmənir-Rahim!
 Zillhicce ayında olan mühüm tarixlərdən biri - Mübahilə günü ilə bağlı məsələlərdir. Bu gün - öz əhəmiyyətinə, öz fəlsəfəsinə görə əslində İslam tarixində çox böyük yer tutur.

Bu gün - müəyyən mənada İslamın son din olaraq təsdiqinə aidir və digər tərəfdən, insanların Əhli-Beyti (ə) tanınmasına, düzgün seçim etməsinə xeyli dərəcədə yardım edən bir fenomendir.

Mübahilə nədir?

"Mübahilə" - qarşılıqlı nifrin etmə mənasına dəlalət edən bir məfhumdur. Bu tarixi olay, Həzrət Peyğəmbərin (s) axırıncı peyğəmbər olaraq, Xatəmül-ənbiya olaraq hüdüyət missiyası ilə, haqq yola dəvət vəzifəsi ilə bilavasitə əlaqəli məsələdir. Belə ki, Həzrət Rəsuli-Əkrəm (s) Nəcran məsihilərini İslama dəvət etmişdi. Onlar isə müəyyən bəhanələr gətirərək, bu təklifi qəbul etməmişdilər. Bundan sonra bir hadisələr baş vermədi ki, çox geniş surətdə yayılaraq, milyonlarla insanın haqq yolunu seçməsinə kömək etmişdir.

Vaqif belə olmuşdu. Nəcran - Yəmənə sərhəddə yerləşən bir mənəqədir. Nəcranın əhalisi xaçpərəstlərdən ibarət idi. Peyğəmbərimiz (s) onların yanına təbliğatçılar göndərərək, öz İlahi missiyası ilə bağlı onları məlumatlandırdı və İslama dəvət etdi. İslam Peyğəmbərinin (s) göndərdiyi mübəlğəçlər - təbliğatçılar Nəcranda kifayət qədər böyük sayda insanın sonuncu Peyğəmbərin (s) gətirdiyi dinə yönəlməsinə səbəb oldular. Amma nəcranlılar arasında böyük bir qrup da var idi ki, bu dəvəti cavablandırmadı. Rəsuli-Əkrəm (s) onlara məktub yazdı, İslamın haqq və sonuncu din olmasını onlara çatdırdı. Axi o Həzrət (s) bir millətə, bir ölkəyə gəlməmişdi. Bütün bəşəriyyəti hidayət etmək üçün məbus edilmişdi.

Nəcran məsihileri bu məktuba cavab olaraq, Mədinəyə - Peyğəmbərimizin (s) yanına nümayəndə heyətini göndərdilər. Bu heyət 14 nəfərdən ibarət idi. Bu heyətin başında 3 nəfər ön nüfuzlu xristian ruhanisi dururdu.

Həzrət Adəmin (ə) misali

Heyət Mədinəyə çatır və Rəsuli-Əkrəm (s) hüzuruna gəlir. Onların İslama dəvətinin mahiyyəti ilə bağlı suallarının cavabında Peyğəmbəri-Əkrəm (s) buyurur ki, dəvətin mahiyyəti - insanların tövhid (təkilahlıq) dininə dəvət etməkdir, yəni onlara təklif etməkdir ki, Allahdan başqa ibadət edi-

Mübahilə günündə baş verən tarixi dönüş

ləcək məbudun olmadığına və Həzrət (s) nəbilyinə şahidlik versinlər. Peyğəmbərimizin (s) İslama dəvətinə cavab olaraq, onlar Rəsuli-Əkrəm (s) İsa peyğəmbər (ə) haqqında rəyini bildirmək istədilər. Həzrət Peyğəmbər (s) onlara bildirdi ki, Həzrət Məryəm oğlu İsa (ə) - Allahın Rəsuludur, Aləmlərin Rəbbinin peyğəmbəridir. Allah Təbarəkə və Təala Həzrət İsanı (ə) Öz elçilərindən biri kimi tanıdı. Həzrət İsa (ə) - Allahın bəndəsidir və Allah tərəfindən xəlq edilmişdir.

Lakin xristian nəcranlılar bunu qəbul etmədilər və bəyan etdilər ki, "Həzrət İsa (ə) atasız dünyaya gəldiyi üçün biz onu (nəüzübillah!) Tanrının oğlu kimi tanıyıq".

Bu haqda Rəsuli-Əkrəm (s) vəhy nazil oldu: "Həqiqətən, Allah yanında İsanın hekayəti (yaradılışın necəliyi baxımından) Adəmin hekayəti kimidir. Allah onu torpaqdan yaratdı, sonra ona "(canlı insan) ol!" dedi, o da oldu (... onların hər ikisi Allahın əzəli əmrilə, atasız insan oldular. Əgər belə bir iş ilahlığa dəlalət edirsə, gerek onların hər ikisi ilah olsunlar". ("Ali-İmran" surəsi, 59-cu ayə).

Yəni Allah Təala Həzrət Adəmi (ə) vasitəsiz, yəni ata-anasız yaratdığı kimi, Həzrət İsanı (ə) da vasitələrdən biri olmadan, yəni atasız olaraq dünyaya gətirmişdir. Əgər atasız dünyaya gəlmək insanın Tanrı olmasını deməkdirsə, nə üçün bu, təkcə Həzrət İsayə aid edilir? Nə üçün Həzrət Adəmə aid edilmir?

Mübahilə təklifi

Lakin Nəcran məsihileri bu məntiqi qəbul etmədilər. Daha

Hacı İlqar İBRAHİMOĞLU, ibrahimoglu@gmail.com İlahiyyatçı-filosof, İçərişəhər Cümə məscidinin imam-camaati

doğrusu, qəbul etmək istəmədilər. Çünki bu dəlil, onların dünyagörüşlərini alt-üst edirdi və onların üzərinə gerçək araşdırma aparmaqla bağlı müəyyən vəzifələr qoyurdu.

Əlbəttə ki, əgər xəlq olunmuşlardan kiməsə, Allah Təalanın hikməti üzündən, fərqli olaraq dünyaya gəlsə, məgər bu, ilahlığın göstəricisidir?! Nəcran məsihileri bu sadə məntiqi qəbul etmək istəmədilər. Onlar zahirdə İslamı qəbul etdiklərini dedilər. Peyğəmbərimiz (s) isə onlara bildirdi ki, siz gerçəkdə iman gətirməmişsiniz. İslam - ürəklə qəbul etməyi şərtləndirən bir dindir. Belə olduqda, onlar İslamı qəbul etməkdən imtina edirlər.

Beləliklə, nəcranlılar əks təklif irəli sürdülər. Onlar təklif etdilər ki, müəyyən bir yerdə, müəyyən bir vaxtda yığısaq və haqqın üzə çıxması, nahaqqın məhvi üçün qarşılaşsaq. Bu zaman Peyğəmbərimizə (s) aya nazil oldu: "Buna görə də, sənə elm gəldikdən sonra, onun barəsində (Həzrət İsa haqqında) sənəninlə mübahisə edən (höcətləşən) kəsə de: "Gəlin biz öz oğullarımızı və siz öz oğullarınızı, biz öz qadınlarımızı və siz öz qadınlarımızı, biz özümüzü (bizim canımız kimi olan kəsləri) və siz də özünüzü çağırıraq, sonra bir-birimizə nifrən edək, beləliklə, Allahın lənətini yalançılara yağdıraraq". ("Ali-İmran" surəsi, 61-ci ayə).

Çox incə bir mətləbdir ki, görsən Peyğəmbər (s) "oğullarımız" olaraq kimləri özü ilə götürəcək, "qadınlarımız" dedikdə kimləri götürəcək və "özümüz" dedikdə kimi özü ilə götürəcək?

Nəcran məsihileri bu təklifin ədalətliyi ilə razılaşırlar və mübahilə üçün vaxt və məkan müəyyən edərək, hazırlaşmağa gedirlər.

Necə bir heyət gələcək?

Axşam yetişir. Məsihilər müşavirə təşkil edərək, sabahki gün

ni müzakirə edirlər. Bunların başbirləşmələri deyirlər ki, əgər sabah yeni dini gətirən, peyğəmbərliyə iddialı olan həmin şəxs öz səhəbələri ilə gəlsə, demək o, İlahi peyğəmbər deyil. Amma əgər öz ev əhli ilə gəlsə, demək onun iddiası həqiqidir və onda biz gərək bu işə getməyək. O zaman bizim mübahilə etməyimiz pis olar. Çünki o, öz ev əhlini bu işə dəvət etsə və hazır olsa ki, onları fəda etsin, hazır olsa ki, onlar İlahi əzabla düçar olsun - deməli, həqiqi peyğəmbərdir və iddiası həqiqidir. Bu, ona dəlalət edir ki, o, öz iddiasına arxayındır və yəqini var, tam xatircəmliyi var ki, İlahi əzab ona nazil olmayacaqdır.

rı gördükdə dedilər ki, əgər Rəsuli-Əkrəmin hər nifrətinə bu insanlar "amin" desələr, onların kökü kəsilər. Və mübahilədən imtina edərək, İslamın himayəsi altına keçirlər.

Ali-Əba (ə) hadisəsi

Bəli, Həzrət Peyğəmbər (s) bu hadisədə İmam Həsənə İmam Hüseyni - övladları, Həzrət Fatiməni - xanım nümayəndə və Həzrət Əlini öz canı kimi götürüb, "mübahilə"yə, yəni ayədə işarə olunan qarşılıqlı nifrin etmə mərasiminə apardı. Amma bundan öncə, mübahiləyə getməzdən əvvəl, bir əbanı çiyinə saldı və Həzrət Əlini (ə), Xanım Fatiməyi-Zəhranı (s.ə), İmam Həsəni (ə) və İmam Hüseyni (ə) əba-

lini dilənçiyə tərəf uzadı və işarə ilə barmağındakı qiymətli üzüyü götürməyi bildirdi. Dilənçi həmin üzüyü götürür. Bu zaman aya nazil olur: "Həqiqətən sizin başçınız və işlərinizin ixtiyar sahibi - Allah, onun Peyğəmbəri və o iman gətirənlərdir ki, namaz qılıb rüku halında zəkat verirlər". ("Maide" surəsi, ayə 55)

İslamın hər 2 məzhəbinin alimləri bu ayənin şərhində nəql edilən hadisələrdə təsdiq etmişlər ki, cəm şəkildə buyrulmuş ayənin yeganə nümunəsi - Həzrət Əlidir (ə) və onun rüku halında üzük bağışlama hadisəsidir.

Nəql edirlər ki, bu ayə nazil olan kimi Peyğəmbər (s) məscidə getdi. Bu zaman bir dilənçinin se-

nin altına salıb, dedi: "İlahi, hər peyğəmbərin əhi-beyti olmuşdur ki, ona insanların arasında ən yaxınları olmuşlar. İlahi, bunlar da mənim Əhli-Beytimdir (ev əhlimidir). Onlardan şəkk və günahı uzaqlaşdır. Onları bütün pisliliklərdən paklandır".

Bu zaman Həzrət Cəbrayıl nazil oldu və onlar haqqında İlahi vəhyi gətirdi: "Həqiqətən, Allah (xüsusi yaradılış iradəsi ilə) siz ?hli-Beytdən (əqidə, əxlaq və əməllərdə) hər cür pisliliyi təmizləmək və sizi - paklığın bütün cəhətlərində - pak etmək istəyir". ("Əhzab" surəsi, 33-cü ayə).

Mübahilə hadisəsi tarixi baxımdan çox önəmli hadisədir. Amma onun əsas önəmliyi təkcə tarixi fakt olmaqlığı ilə bitmir. Bəlkə də bundan daha artıq əhəmiyyətlisi - müsəlmanlara Peyğəmbərimizin (s) haqq yolunu tapmaqda yardım etməkdir. Belə ki, insanlara Peyğəmbərin (s) ən yaxın insanların kim olduğunu bildirməsi ilə, yəni, dini təmsil edən bir məsələdə, peyğəmbərlik iddiasını təsdiqləyən bir missiyada özü ilə götürdü insanların tanıtılması ilə haqq yolunun təqdimatı edilir. Müsəlmanlara haqq yol tanıtılır. Kimlərdən Rəsuli-Əkrəmin (s) mənəvi irsini öyrənməli olduqları, iman əhlinin diqqətinə çatdırılır.

"Oğullarımız" dedikdə, İmam Həsən və Hüseyni təqdim edir ümmətə Rəsuli-Əkrəm (s). "Qadınlarımız" deyildə, Həzrət Fatiməni (s.ə) tanıtır ümmətə. Bütün möminə qadınları, İslamı təmsil edə biləcək qadınların ünvanı qismində tanıtılır Həzrət Zəhra (s.ə). "Biz özümüz" dedikdə, "canımız" deyildikdə - Həzrət Əlini (ə) təqdim edir bəşəriyyətə. Və bu nuraniyyəti və mənəvi halətlərini görərək, onların mənəvi üstünlüyünü birmənalı olaraq qəbul edənlərin şahəddətidir bu. Nuraniyyət və mənəviyyət zirvəsi qarşısında təzim edən şəhəddətidir bu.

Bu hadisə hicrətin 10-cu ili zillhicce ayının 24-də baş vermişdir. İslam Peyğəmbəri (s) öz Əhli-Beyti (ə) ilə Məscidül-İcabə yerləşən məkana gəldilər. Amma Nəcran nümayəndələri onla-

vinçək halda məsciddən çıxdığını gördü. Həzrət (s) bunun səbəbini soruşduqda, dilənçi namaz halında olan bir şəxsi göstərib dedi: "O, rükuda olduğu zaman əlini mənə tərəf uzadıb, barmağındakı bu üzüyü mənə verdi".

Peyğəmbərimiz (s) namaz halında olan şəxsin Həzrət ?li (ə) olduğunu görəndə, təkbir ("Allah əkbər!") deyərək buyurdu: "Ayə, Əlinin barəsində nazil olmuşdur!".

Mübahilə gününün əməlləri

Zillhicce ayının 24-də bir neçə bəyənən əməl var.

Bu sırada müstəhəb qüsl almaq, oruc tutmaq, 2-rükətli namaz qılmaq kimi əməllər təqdim olunub. Bu namazın hər rükətində "Həmd" surəsindən sonra 10 dəfə "İxlas" surəsi, 10 dəfə "Ayətül-kursi", 10 dəfə "Qədr" surəsini oxumaq lazımdır.

Eləcə də, həmin gün "Mübahilə" duasını oxumaq bəyənilmişdir. Həzrət Əlini (ə) bu gün ziyarət etmək də çox bəyənilmişdir. Bilavasitə ziyarət edə bilməyənlər, müvafiq ziyarətnamə oxumaq kimi imkanlardan yararlanırlar.

Bundan əlavə, həmin gün fəqir insanlara sədəqə vermək çox bəyənilmişdir. Əlbəttə ki, sədəqə vermək İslam dini tərəfindən hər zaman bəyənilir, amma xüsusi günlər var ki, bunlarda əməllərin savabı daha çoxdur.

O cümlədən digər bəyənən əməllər də var:

- gözəl və təmiz paltar geyinmək,
 - xoş ətir vurmaq,
 - möminlərin təqsirlərindən keçmək, onları sevindirmək,
 - möminlərin hacətlərini yerinə yetirmək,
 - sileyi-rəhm etmək,
 - möminlərə iftar yeməyi vermək,
 - möminlərin ziyarətinə getmək,
 - təbəssüm etmək,
 - möminlərə hədiyyə göndərmək,
 - çoxlu salavat göndərmək
- Allahım! Bizləri Əhli-Beytin (ə) həqiqi davamçılarından qərar ver! Amin!

MÜSAVAT

Son səhifə

N 174 (7344) 23 avqust 2019

Bunları bilirsinizmi?

- * Hər il Yer üzünə ildırımla 10 milyon ton azot gətirilir;
- * Təxminən Yer kürəsinin 70% -i su ilə örtülüdür. Bundan yalnız 1%-i içməli su kimi yararlıdır;
- * Televiziya ilə ilk hava proqnozu 11 noyabr 1936-cı ildə İngiltərədə verilib;
- * 1 damla neft 25 litr suyu yararsız hala salır;
- * Orta ölçülü aysberqin çəkisi təxminən 20 milyon tondur;
- * Burnu silərkən oradakı təzyiq orta hesabla 8800 paskal olur;
- * Sutka ərzində insanın ayağının həcmi 8 faiz dəyişə bilər;
- * Dünyada birinci əczaxana Bağdadda açılıb;
- * İnsan beyni 20 milyard sinir hüceyrələrindən təşkil olunub və gündə 96 milyon bit informasiya yadda saxlaya bilir. İnsan ölərkən təqribən 150 trilyon bit məlumat xatırlayır;
- * İlk metro stansiya 1860-cı ildə Londonda açılıb;
- * Ürəyin işləməsinə yazan ilk elektrokardiografiya cihazını 1903-cü ildə Willem Einthoven icad edib;
- * Hərbi salamı sol əllə vermək bütün dünyada qadağandır;
- * İndiyə qədər 1 aprel zarafatlarından 1000-ə qədər adam dünyasını dəyişib;
- * Hər gün hava yollarından təqribən 10 milyon adam istifadə edir;
- * Kəpənəklər dadı ayaqları ilə hiss edir;
- * Fil tullana bilməyən yeganə məməlidir;
- * Dünyadakı kişilərin 10, qadınların isə 8 faizi solaxaydır;
- * Qədim Çində valideynlərin ad günündə verilən ən yaxşı hədiyyə tabut hesab olunurdu;
- * Günəş sistemində daxil olan bütün planetləri bir tək Yupiterin içinə sığdırmaq mümkündür.
- * Britaniya kraliçasının imperiya tacında düz 1783 brilyat qaş düzülüb. Onların arasında ən məşhuru 309 karatlıq "Afrika ulduzu"dur;
- * Heç bir kağız vərəqini yeddi dəfədən artıq bərabər qatlamaq mümkün deyil;
- * Kişilər qadınlara nisbətən üç dəfə çox intihar edirlər. Ancaq qadınlar kişilərdən üç dəfə artıq intihar cəhdi edirlər;
- * Dünyada ən çox poçt şöbəsi olan ölkə Hindistandır; Orada 152 792 poçt şöbəsi fəaliyyət göstərir;
- * 1950-ci ildə Çində orta insan ömrü 35 il olduğu halda, 2000-ci ildə bu rəqəm 70-ə çatıb;
- * 39-cu ABŞ prezidenti Cimmi Karter dəqiqədə 2000 söz sürətlə oxumağı bacarırmış.

Qadının öd kisəsindən 2 minə yaxın daş tapıldı

Nongkhai (Tayland) şəhərində həkimlər xəstənin öd kisəsindən təxminən iki min daş tapdı. Bu barədə "Daily Mail" xəbər verir. Adı açıqlanmayan 60 yaşlı bir qadın qarın ağrısı və qəbizlikdən şikayət edərək tibbi yardım istəyib. Mütəxəssislər yoxlama keçirərək, onun öd kisəsində daş tapıblar. Onları çıxartdıqdan sonra miqdarı hesablamayıblar və xəstənin bədəninə 1898 daş olduğu qənaətinə gəliblər. Qadının əməliyyat olduğu xəstəxananın direktoru ilk dəfə belə hadisə ilə qarşılaşdığını qeyd edib.

"Öd daşları bədəndəki artıq xolesterola səbəb ola bilər. Müayinələrdən keçmək lazımdır, çünki daşlar ciddi fəsadlara səbəb ola bilər" - deyərək həkim vurğulayıb.

Milli Səhiyyə Xidmətinin məlumatına görə, ən çox kök insanlar və 40 yaşdan yuxarı qadınlar öd daşlarından əziyyət çəkir.

Bundan əvvəl Çinin Wuhan şəhərində həkimlərin xəstənin öd kisəsindən minlərlə daş çıxardığı bildirilmişdi. Üç saat davam edən əməliyyat müvəffəqiyyətlə bitmişdi. Cərrahlar 54 yaşındakı bir qadının bədəninə 7.8 min daş çıxarmışdılar ki, bunların çoxu da bildircin yumurtası böyüklüyündə idi.

Spiker parlamentdə uşağa dəyərlik edib

Yeni Zelandiyada parlament müzakirələri zamanı spikerlərdən biri körpəyə dəyərlik edib. Baş vermiş hadisənin videoyazısı "The Telegraph" da yayımlanıb. Kadrlardan görünür ki, parlamentin spikeri Trevor Mallard dizində yeni doğulmuş körpəni saxlayıb. O, körpə ilə oynayır, onu dizində yelləyir, şüşədən yemək verir və bunlarla paralel müzakirələrdə iştirak edir. Kişi öz kolleqası olan Tamati Koffiyə yardım etmək üçün bunu edib. Tamati həmin vaxt parlamentdə çıxış edirdi.

Mallard körpə ilə fotolarını da sosial şəbəkədə paylaşmış və yeddi min layk və 1.5 min retweet toplayıb. Sosial şəbəkə istifadəçiləri şərhlərdə bildırıblər ki, bu, onların bu günə qədər gördükləri ən yaxşı mənəzədir. İstifadəçilərdən biri isə belə yazıb ki, "Yeni Zelandiya, siz bəlkə də kiçik ölkəsiniz. Amma sizin bu nümunəniz bütün dünyaya yeni

nəfəs verir".

Xəbər verilir ki, siyasətçi və onun partnyoru Tim Smit üçün bu uşağı surroqat ana dünyaya gətirib. Amma bununla belə,

Kffi onun bioloji atası olub. Parlamentin digər üzvləri isə kişini yeni doğulmuş körpə ilə parlamentə gəldiyinə görə alqışlayıblar.

Bu dayanacaq depressiyadan xilas edir

İsveçin cənubundakı Umeo şəhərində dayanacaqda xüsusi rəngli panellərlə təchiz olunub. Bu isə orada gözləyən sərnəşinlərin xoş əhvalı üçün nəzərdə tutulub. Neyçün ki, sözügedən işıq yerli sakinləri qış depressiyasından çıxarmağa hesablanıb. Bu işi həyata keçirən kampaniya rəhbərliyi isə bəyan edib ki, qışda hər kəs kədərlənir. Amma əlavə porsiya işıq onların əhvalına müsbət mənada təsir edir. Depressiyadan çıxmaq istəyən şəxsin, sadəcə olaraq, həmin panelə bir neçə saniyə baxması kifayətdir. Kampaniya bu qərara şəhər sakinlərini depressiyadan çıxarmaq üçün gəlib. Qışda regionda az işıq olur, günün işıqlı vaxtı cəmi 4 saat davam edir. Çox adam isə günün işıqlı vaxtını görməyə imkan tapmır.

İrland müəllimə milliyyətinə görə işsiz qaldı

İrlandiya sakini Ketii Murrenənin Seulda müəllimə işləmək müraciətinə qərribə əsaslarla etiraz edilib. Ona bildirilib ki, mənsub olduğu xalq alkoqolizmə meyli olduğu üçün müraciəti rədd edilir. 26 yaşlı gənc müəllimə bu iş elamını saytlardan birində tapıb və dərhal müraciət edib. Öz CV-sini məktəbə göndərən müəlliməyə bir ay sonra elektron məktub vasitəsilə rədd cavabı verilib. Məktubda açıq mətnlə yazılıb ki, işverən İrland xalqından heç kimlə işləmək istəmir, çünki sonuncuların alkoqola meylliliyi daim sübut edilir. Halbuki rədd cavabı alan müəllimə daha öncə Barselonada, Oksfordda və Əbu Dabidə dərs deyib. Son olaraq isə Seulda başqa bir iş tapıb. Lenta.ru saytı xəbər verir ki, qadın öncə bu cavabdan bərk təəssüf hissi keçirib. Amma daha sonra qərar verib ki, kampaniyanın etirazı İrlandların ünvanına yönəlmiş uğursuz bir zarafatdır. Müəllimə təhsil müəssisəsi rəhbərliyi ilə yazışmasını internetdə yayıb. Müəssisənin adı isə açıqlanmır.

Yaquarla selfi baha başa gəldi

Amerikanın Arizona ştatındakı bir zooparkda yaşayan bir yaquar baryeri aşmış, selfi çəkməyə çalışan bir qadına hücum edib. Qadının aldığı yaraların həyatı təhlükə daşmadığı üzə çıxıb. Şənbə günü baş verən hadisədə qadının baryeri aşdığı və yaquarla selfi çəkmək üçün heyvanın yaşadığı sahəyə yaxınlaşdığı açıqlandı.

Yaquarın da ciltləri aşaraq qadına pəncə zərbəsi endirdiyi və qolunda dərin yaralar yarandığı qeyd edildi. Vəhşi Heyət Dünyası Zoopark müdiri Mikey Ollson "Baryerləri aşmağa çalışan insanlara deyəcək bir söz tapa bilmirəm. Ora baryer qoyulmasının bir səbəbi var" dedi.

Ollson eyni yaquarın daha öncə də baryeri keçən başqa birinə hücum etdiyini, amma yaralanmanın bu qədər ciddi olmadığını dedi. Ollson eyni zamanda hadisənin "insan xəstəsindən" qaynaqlandığını və yaquarın iyne ilə yatızdırıla bilməyəcəyini qeyd etdi. Videonu çəkən şahid Adam Vilkerson, bir nəfərin "imdad" deyərək bağırıldığını eşidincə, qaçdığını söylədi. Vilkerson, "Yaquar qəfəsin xaricində pəncələrini qadının əlinin ətrafında birləşdirmiş və etinə batırmışdı. Anam yaquarın diqqətini dağıtmaq üçün əlindəki su şüşəsini atdı. Daha sonra yaquar pəncəsi qadının paltarına ilişdiyi üçün qadını bir az azad buraxdı. O anda qadını çəkdim və pəncədən qurtuldu. Yaquar sonra su şüşəsinin arxasınca getdi" dedi.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi

2528-cü məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Nazim SƏBİROĞLU

Lisənziya N: B 114
SAYI: 3.050